

Nr. 22 - Maart 1994
6e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 5,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

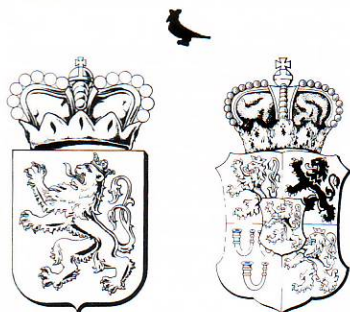
Goed geschoten!

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs Hfl 20,- / BF 385 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à Hfl 5,- / BF 95 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125
Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69, Beegden
Postbus 5033, 6097 ZG Beegden.

Advertentie-acquisitie

Meertens Media
Bieslanderweg 128
6213 AM Maastricht
Tel. 043-250445 of 043-260360.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Het Limburgse Schutterswezen is ook buiten het seizoen een interessant verschijnsel. Naar buiten toe is het dan misschien niet zo kleurrijk, maar wel zo actief. Dat bleek ook weer eens in het afgelopen kwartaal.

Wateroverlast

Tijdens de wateroverlast einde december werden enkele schutterijen ingezet voor uiteenlopende taken in hun gemeenschap. Tegelijkertijd moesten wij helaas ook lezen dat een van onze schutterijen getroffen werd door de enorme wateroverlast van Moeder Maas en bleef zitten met een schadepost van ruim f 50.000,-.

Lustrumviering Limburgs Schutterstijdschrift

Ook de eerste Schuttersdag op 15 januari in Maaseik is het vermelden waard.

Ruim 250 abonnees gaven gevolg aan de uitnodiging om deel te nemen aan de eerste lustrumviering van het Limburgs Schutterstijdschrift, die tevens de start vormde van regelmatig terugkerende Schuttersdagen.

Met Cor Voorter in de rol van dagvoorzitter wisten wij ons verzekerd van een persoon die zijn gasten en de sprekers op bijzonder vaardige wijze door het programma loodste.

Wij waren bijzonder ingenomen met de aanwezigheid van OLS-Moderator Mgr. René Maessen. Ondanks zijn taakverzwaring had hij tijd weten vrij te maken om bij ons het openingsgebed uit te spreken. De bijzonder goed gekozen woorden van de moderator vormden de aanzet tot een rijk en gevarieerd middagprogramma.

De ontvangst die we mochten ervaren van de Schepen van Cultuur van de Stad Maaseik, Dirk Verlaak, was hartverwarmend. Het aanbod van Schepen Verlaak om ook in de toekomst het Cultureel Centrum Achterolmen te kiezen voor onze culturele manifestaties, werd dankbaar aanvaard door de OLS-Federatie, de stichting S.A.S. en de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift.

Bob Degol sprak namens de president van de Europese Gemeenschap van historische Schutterijen en schuttersgilden (EGS) de aanwezigen toe. Tevens reikte de heer Degol aan Wim Pijpers de gouden gedenkpenning uit van het Verbond voor Vlaamse Volkskunst; een inhaalslag want de uitreiking was reeds gepland op 18 december 1993. Door ziekte was de uitreiking toen niet mogelijk.

De bespiegeling over heiligen van Annie Schreuders-Derks in Susterens dialect was zo'n groot succes dat zij na afloop werd gecontracteerd om voordrachten te houden bij meerdere schutterijen.

De positieve reacties van de aanwezigen na afloop, hebben de redactie en de besturen van de OLS-Federatie en de stichting SAS voldoende vertrouwen gegeven om vervolgzittingen te organiseren.

De toespraken en lezingen vindt U in dit nummer afgedrukt. Om ook dit nummer gevarieerd te doen zijn, worden ze afgewisseld met andere artikelen.

Vanaf deze plaats wil ik nogmaals iedereen hartelijk bedanken voor het welslagen van de eerste lustrumviering van het Limburgs Schutterstijdschrift.

Over de wateroverlast, de lustrumviering en meer kunt U lezen in dit nummer.

Veel leesplezier toegewenst.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer zal in juni 1994 verschijnen.
Inzenden van kopij, foto's en krantenartikelen
uiterlijk tot 1 mei 1994 aan het redactie-adres.

Bij de voorpagina: Glas-in-lood raam met een afbeelding van de patroonheilige van schutterij St. Sebastianus-Mheer, dat zich bevindt in de plaatselijke parochiekerk. Litho's belangeloos beschikbaar gesteld door Wim Senden van schutterij St. Sebastianus-Mheer.

TOESPRAAK SENATOR MAURICE DIDDEN (voorzitter van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen)

Senator Didden: Limburgse Schutterswezen zorgt voor samenhang onder de mensen van beide Maasoeveren.

Beste genodigden,

We vieren vandaag een vijfjarige. "Het" kind, dat zoals "het" tijdschrift onzijdig blijkt te zijn, is echter helemaal niet neutraal zoals bij "onzijdigen" wordt verondersteld.

Ons tijdschrift is een schutterstijdschrift. Dit blad neemt het op voor het Limburgse Schutterswezen. Dit kon moeilijk anders, vermits het onder auspiciën gebeurt van de SAS. Dit partij kiezen is bedoeld in de offensieve betekenis van het woord: opkomen voor een achtenswaardig doel.

De Stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen heeft niet de pretentie om te beweren dat al wat ze doet goed gedaan wordt. Maar over het Limburgs Schutterstijdschrift zijn we terecht fier. Dit tijdschrift is niet alleen een perfecte spiegel van wat leeft in de Limburgse schutterswereld. Het is bovendien de pleitbezorger van een samenhangende band tussen de schutters.

In de beide Limburgen is ons tijdschrift wellicht één van de meest toonaangevende heemkundige en verenigingsbladen. Bovendien is het bij uitstek een inter-Limburgs tijdschrift.

Er bestaan inzake grensoverschrijdende contacten veel mooie verklaringen en intenties. Zij worden sedert het bestaan van de Europese Gemeenschap uitdrukkelijk bij verdrag aangemoedigd en erkend. Toch is de feitelijkheid vaak anders.

Zelfs in "ons Limburg" is de afstand tussen de Nederlanders en de Vlamingen nog steeds breed. Onder schutters evenwel ligt dit gans anders. Als massa-organisatie worden wij gestuurd door een inter-Limburgse organisatiestructuur. Boven alle onderdelen en activiteiten staat de OLS-Federatie met Nederlandse en Vlaamse vertegenwoordigers uit beide Limburgen. Dit is enig en hartverwarmend voor de samenhang onder de mensen aan de beide Maasoeveren.

Ook het Limburgs Schutterstijdschrift is op dezelfde leest geschoeid. Dit inter-Limburgs tijdschrift is een stijlvol blad. Dit kan niet anders als we weten door wie het wordt opgesteld en onder wiens hoofdredactie alles wordt geschreven, gedrukt, verspreid. Majoor Wim Pijpers is een prachtkerel. Zijn stijl is niet alleen deze van een korrekte, ordelijke, gedisciplineerde militair. Het is ook de stijl van een aangename, levenslustige, gezellig luisterende en vindingrijke Limburger. Deze stijl vinden we terug in het keurige blad dat ons tijdschrift is.

We danken Wim Pijpers en zijn ganse redactie voor het keurige werk dat zij in 21 nummers van het Limburgs Schutterstijdschrift presteerden.

Als we vandaag reeds een graf-schrift zouden mogen maken over de hoofdredacteur van het Limburgs Schutterstijdschrift dan zou dit als volgt kunnen luiden:

"Hier rust onze vriend Wim.

Hij schreef over schutters en hun gezin.

Bielemannen, koningen, keizers en sappeurs,

voor Wim Pijpers waren het geen amateurs

*Van Heythuysen heengegaan,
zetelt hij nu naast Sint Martinus en
Sint Sebastiaan."*

Ik heb wel degelijk in de voorwaardelijke wijs gesproken. Want, onze vriend Wim Pijpers is bijlange nog niet tot rust gekomen. De jongste spruit is ontegenzeggelijk deze Limburgse Schuttersdag. De Maas is nog niet helemaal in haar oevers getreden, het nieuwe jaar is nog maar pas begonnen, de buksen zijn nog niet uitgehaald, laat staan opgepoetst, of daar zijn wij allen op een "Schuttersdag".

Wij danken allen die ons hier vandaag hebben samengebracht. Het Limburgse Schutterswezen leeft meer dan ooit. Wij zijn overtuigd dat onze toekomst nog lang en mooi zal zijn.

Maurice Didden
Maaseik, 15 januari 1994.

DIT KEER WAS HET GOED RAAK!!! WATERSNOOD 1993

Door: Fred Hannen *) – Redactie: Jo Stevens

Onze vereniging heeft altijd in de winterbedding van de Maas haar schietstandplaats gehad. Vroeger op het landgoed 'Oudenborg' hadden we elke winter wel last van kwelwater. Dit gebied sluit aan op de ook nu weer ondergelopen buurtschap 'Den Ekkert'. De hoger gelegen taluds, die veelal aangeduid worden als 'berg', zijn in feite in Herten de oude Maasdijken.

Door de oprukkende woningbouw van de buurtschap Den Ekkert is ons schootsveld in 1978 met veel pijn en moeite verplaatst in zuidwestelijke richting, naar de Maas. Het is een gebied van ongeveer 220 hectaren dat in exploitatie was en is ten behoeve van de grindwinning. In de jaren zestig werd dit gebied, dat door de Provincie wordt aangeduid als 'Oolderplas', omringd met een dijk.

In goed overleg werden op 16 januari 1978, door middel van een Provinciaal schrijven, twee elkaar overlappende schootsvelden in dit gebied vastgesteld.

Schutterij St. Anna schiet vanuit zuidoostelijke richting naar het noordwesten en schutterij St. Michaël uit Ool in tegengestelde richting. Een en ander werd in het gemeentelijke bestemmingsplan vastgelegd. In afwachting van het definitieve herinrichtingsplan, bouwde onze vereniging in 1980 een clublokaal. Geheel in dubbelhouten wanden opgetrokken met een afmeting van 5 bij 15 meter en 19.45 meter boven N.A.P.

Vanaf 1980 heeft het water bij overstromingen driemaal in ons lokaal gestaan. In 1984 werd de hoogste stand bereikt: 85 centimeter. De schade bleef beperkt want wij volgden altijd de nieuwsberichten en namen tijdig maatregelen. Het houten gebouw droogde meestal vrij snel.

Hoe anders was de situatie in december 1993? Op 20 december 1993 werd door ons op de gebruikelijke wijze gehandeld: de vloerbedekking werd opgerold, de kasten leeggemaakt en alles goed hoog

23 december 1993: Het clublokaal van schutterij St. Anna-Merum overgeleverd aan de grillen van Moeder Maas.

(1.20 meter) weggezet.

De gemeentelijke informatiebrief van 21 december gaf voor Herten een waterstand van 20.60 meter boven N.A.P. aan. Dit betekende dat ons lokaal minstens voor 1.20 meter in het water zou verdwijnen. Daarom werd alles nog eens een keer hoger gezet en in zo ver de zolder het kon hebben qua gewicht, daar geplaatst. Binnendeuren werden verwijderd, electriciteit afgezet, etc.

De informatie van 22 december maakte al melding van een prognose van 20.80 meter boven N.A.P. De waterhoogte zou die van 1984 met 80-90 centimeter overschrijden! Toen reeds was er voor onze vereniging geen redden meer aan! Vanaf de dijk kon men zien dat het clublokaal het nog eens extra te verduren kreeg; de harde zuidwestenwind joeg het water van de 'Oolderplas' in onze hoek. Buitendeuren werden losgeslagen, meubels en andere zaken lagen binnen te dobberen.

Een flessenkoelkast, die was gaan drijven en door een raam geslagen was, kwam aandrijven. Stoelen, tafels, trommen en andere muziek-instrumenten dreven ook af. De chaos was compleet!

De aandacht kwam uiteraard steeds meer richting dijkbehoud te liggen. Woensdag 22 december, om ongeveer 20.00 uur, ben ik nog eens de nooddijk te Ool gaan bekijken. Ik ging naar het huis van ons lid Phil Bachet, gelegen aan de dijk. Hij was echter al vertrokken. Het water in de Broekstraat had de top van de dijk reeds bereikt. Waterpompen brulden, het water in de Maasstraat reikte reeds tot aan de bovenste rij zandzakken. Een groep jongelui liep er rond en verder zag je militairen die, naar mijn gevoel, de moed hadden opgegeven.

Ik vervolgde mijn weg richting Den Ekkert. Bij de jachthaven 'De Rosslag' waren brandweermannen bezig hulp te verlenen aan woonarkbewoners.

Aangekomen in Den Ekkert, wilde ik ons lid Jo Tis opzoeken. De buren wisten mij te vertellen dat ook hij al naar familie vertrokken was. Het was duidelijk dat het een zware nacht zou worden. De nooddijk te Ool zou dit natuurgeweld niet kunnen weerstaan. Die hele dag en de nacht was er zwaar verkeer op de Broekveeweg voor het afhalen van vee van de gebroeders van Ool. Rond half tien die avond begaf de nooddijk het!

Die nacht nog werd de dijk te Merum bij ons clublokaal gecontroleerd en versterkt. Het waterpeil van de Maas richting Solvay stond minstens 75 centimeter hoger dan het aansluitende waterpeil van de 'Oolderplas'. Het geeft je een onbehaaglijk gevoel midden in de nacht om bij regen en storm op zo'n plek te staan. De Maas brulde en ging hevig kolkend te keer, sloeg tegen de Maasdijk waar in 1926 ook de beruchte doorbraak had plaatsgevonden. Het water van de 'Oolderplas' stond op het punt over de dijk heen te slaan. Via weer een omweg kwam het water vanuit Ool terug naar Merum. Dit water had wéér een ander peil.

Zo kon het gebeuren dat in Merum in december 1993 op een afstand van nog geen 300 meter, drie verschillende waterstanden van hetzelfde Maaswater te noteren waren. Hierbij kwam nog eens het

kwelwater dat aan de andere kant van de dijk om de 'Oolderplas' stond. Het kwelwater stond in Merum tot aan de Merumberoekweg.

De dagen die volgden waren triest. Veel inwoners, waaronder ook leden van schutterij St. Anna-Merum, hadden behoorlijke schade door het water. Ook de vereniging leed flinke schade.

Een aannemer schatte de schade aan ons clublokaal tussen de f 30.000 en f 40.000. Ook is de gehele inventaris verloren gegaan: 60 stoelen, 16 tafels, vloerbedekking, ijskasten, muziekinstrumenten, enz. Men schat de totale schadepost op f 50.000.

Naast de kosten van de waterschade moeten wij ook nog extra kosten maken voor de herinrichting van onze schietstandplaats. In elk geval zal ons clubgebouw bij herbouw boven de hoogte van de dijk gebouwd worden. Momenteel ontbreken de middelen hiertoe en zijn veel leden zowel persoonlijk als in verenigingsverband aangeslagen en gedupeerd.

Toch zijn er mijns inziens voldoende perspectieven. Onze vereniging maakt zich op voor de organisatie van het eerste bondsschuttersfeest van de M.L.S.B. van 1994 op 8 mei a.s. Dit zal een inkomstenbron vormen. Voorts zal ons door het Springtime Festival Herten in financiële zin een helpende hand worden geboden. Doch dit alles zal de ramp niet snel doen vergeten.

Wat zal 1994 ons nog brengen? Hoe zal het gaan met de loodproblematiek? Enfin, vanaf deze plaats toch nog de beste schuttersgroeten aan alle schutterijen van Limburg; dat 1994 een goed jaar moge worden!

*) Fred Hannen is voorzitter van schutterij St. Anna-Merum.

UIT HET MARKETENTSTERMANDJE

Bielemannen, wie kent ze niet die grote, kracht-uitstralende mannen die voor onze schutterijen de weg banen. Er bestaat geen school waar je kunt studeren voor bieleman.

Marketentster Bep Louwen wil ons het geheim verklappen hoe ze van haar man een bieleman maakte.

Bep geeft daarmee de voorzet voor een culinaire rubriek met etens- en wetenswaardigheden voor de Limburgse schutters. Heeft U nog een recept voor onze lezers? Stuur het dan toe aan de redactie.

Bielemannenstampot voor 4 personen

Knolselderij met speklappen; een heerlijke winterse kost.

U heeft nodig:

2 selderijknollen
1 kilogram aardappelen
1 citroen
peper
nootmuskaat
zout
4 magere speklappen
Amsterdamse uien
augurken
mosterd
1 ei
paneermeel
100 gram boter
2 uien
1/4 liter melk
stukje rode paprika om te garneren
Limburgse mosterd.

Bereiding:

Borstel en schil de knolselderij. Snij de knolselderij in niet te dikke plakken, dan in repen en vervolgens in reepjes van ongeveer 3 centimeter. Breng deze, met het sap van een citroen en de geschilde aardappelen, aan de kook. Snipper de schoongemaakte uien fijn en voeg deze er aan toe met zout en gemalen peper.

Afgieten als alles klaar is. Daarna fijnstampen onder toevoeging van 1/4 liter kokende melk. Breng de stampot op smaak met nootmuskaat.

De magere speklappen bestrooien met peper en zout, daarna door de eiwit halen en paneren. Bak de speklappen om en om.

Enkele blaadjes van de knolselderij fijnhakken en vlak voor het opdienen door de hete stampot roeren. Schep de stampot op een schaal en leg de speklappen er bovenop, gegarneerd met een schijfje citroen en rode paprika.

De braadboter afmaken met een scheutje water en apart opdienen met Amsterdamse uien, augurken en Limburgse mosterd.

LAAT HET U SMAKEN,

Bep Louwen, Marketentster.

“SCHUTTERIJEN TUSSEN UITDAGING EN TRADITIE”

Maaseik, 15 januari 1994, lezing door Piet Hermans.

Het Limburgse Schutterswezen maakt momenteel een sterke bloei-periode door; niet alleen blijkt dat nog steeds veel mensen geboeid worden door tradities van het schutter-zijn waardoor de bestaande verenigingen in ledenaantal groeien, ook verenigingen die in ruste waren en jarenlang geen activiteiten ontplooiden, worden tegenwoordig heropgericht. Dit heeft onder andere tot resultaat dat de schuttersbonden en de OLS-Federatie meer aangesloten verenigingen kennen dan ooit.

Veel schutterijen kunnen bogen op een zeer oude traditie met vaak daaraan gekoppeld een reglementering en bestuursstructuur die eveneens stamt uit vroegere tijden. De tradities en gebruiken worden met zorg gekoesterd en dat is een goede zaak. Het is een zaak die te maken heeft met de vorm en met inhoud.

De vorm komt onder andere tot uitdrukking in de uniformering, de wijze van omgaan met elkaar als schutter en de activiteiten die gezamenlijk bedreven worden: de vorm komt naar voren in alles wat met het spel van het schutter-zijn te maken heeft.

Daarnaast is de vereniging echter ook een organisatie die de voorwaarden moet scheppen om het schutters-gebeuren op correcte wijze te kunnen laten verlopen, die vaak een muziekkorps beheert en die zorgt voor een accommodatie en het erbij horende terrein. Dat laatste heeft te maken met de inhoud van het gebeuren en het is dit onderdeel waaraan in toenemende mate eisen worden gesteld, waaraan de leiding van de vereniging inhoudelijk dient te voldoen om de naar buiten toe de vereniging zich in de oude traditionele vorm te laten presenteren.

Te vaak is men binnen de verenigingen zo sterk gericht op de traditie van de vorm, dat men vergeet om de organisatie inhoudelijk aan te passen aan de eisen die de tijd stelt. Indien men niet snel genoeg reageert is de kans groot dat men in een neergaande beweging komt, die de vereniging in een dal doet belanden, waaruit men zich slechts met moeite zal kunnen oprichten.

Piet Hermans: De eisen die nu aan een schutterij gesteld worden, passen niet meer in een schoenen-doos.

De eisen die gesteld worden aan de vereniging zijn van tweeërlei aard. Op de eerste plaats zijn er de voorwaarden en eisen die gesteld worden door de leden van de vereniging en door de activiteiten die ontplooid worden. Op de tweede plaats zijn er de eisen die “van buiten” aan de vereniging worden gesteld.

Er is hier geen sprake van een volgorde van belangrijkheid; het heeft eerder te maken met de mogelijkheden van het betrokken kader om de signalen die worden uitgezonden op te vangen en er wat mee te doen. Normaal gesproken zouden de signalen uit de “eigen kring” eerder gehoord moeten worden dan die van buiten, de ervaring leert echter dat het omgekeerde vaak het geval is.

Binnen de vereniging komen tal van vragen naar voren waarop het bestuur een antwoord dient te formuleren:

- informatie-overdracht binnen de vereniging
- motiveren van leden
- aanbrengen van taakverdeling binnen het bestuur
- aantrekkelijk maken van de vereniging voor jeugdigen
- aantrekkelijk maken van de vereniging voor vrouwen
- het op peil houden van de uitrusting.

Al deze factoren brengen vragen met zich mee waarop flexibel moet worden geantwoord door het kader van de vereniging zodat deze op een democratische en gezonde wijze kan functioneren.

Daarnaast worden er door de omgeving van de vereniging allerlei eisen en voorwaarden gesteld waarop eveneens antwoorden moeten worden gevonden:

- wettelijk
- vergunningen
- subsidies
- sponsors
- fondsen
- bond/federatie
- andere verenigingen

Ook hier geldt dat er op een goede manier gereageerd moet worden om de belangen van de vereniging zo goed mogelijk te kunnen behartigen.

Door op deze wijze bij de tijd te zijn en inhoud te geven aan de doelstelling van de vereniging, wordt een kader geschapen waarbinnen de aloude waarden waarvoor het Limburgse Schutterswezen staat op een juiste wijze en met kracht naar de toekomst toe kunnen uitdragen. Om dat op die wijze te kunnen doen is een uitdaging voor iedere bestuurder van de schutterijen. Het vraagt om alert te reageren, maar ook om uitwisseling van ideeën en gedachten onderling. Het Limburgs Schutterstijdschrift kan daarin een goede rol vervullen, de redactie gaat deze uitdaging aan, want op deze wijze zullen vormen waarin het Limburgse Schutterswezen zich presenteert, een inhoud blijven houden die past bij deze tijd en ook toegesneden is op de uitdaging van de toekomst.

Ik dank U voor Uw aandacht.

“LA CANTINIÈRE DU RÉGIMENT” (3)

Door: Adriaan Voskamp - Den Haag

Met illustraties van de auteur, tenzij anders is vermeld.

Fin de siècle

Rond 1890 maakte J. Hoyinck van Papendrecht een tekening van een wasvrouw die borrels tapt temidden van infanteristen, getiteld: **A fait attendant on the brave: the cantinière**, (afb. A, rechts).

Evenals haar collega van ca. 1855 draagt zij een cilindrische hoed, die door de mode wat van vorm is veranderd. De tekenaar zette vele verticale lijnen in haar jupon, maar helaas is onduidelijk of het hier om een streepstof of een verticale arcering gaat. Onder haar witte schort lijkt nog een extra schort te zitten.

De japon was donkerblauw, maar eigenlijk achtte hij het beter te spreken van een jak en rok, waarvan het jak aan de voorzijde drie rijen kleine metalen knopen vertoonde. Witte katoen werd gebruikt voor het schort, dat aan de onderkant een geschulpte rand had en twee opgestikte zakken met een afgeronde hoek.

De meeste vrouwen hadden een witte kantrand boven hun modieuze, hoog opstaande kraag en tevens onder de mouwen uitsteken (afb. B).

Intussen was de pofmouw weer terug in het modebeeld gekomen, (afb. A, 2e van rechts), alleen was die nu hoger ingezet dan zestig jaar eerder.

De schoenen van de wasvrouw waren altijd zwart, alhoewel ze verschillende modellen konden hebben. Ook de draagriem van het tonnetje was zwart gelakt. Het tonnetje zelf was van hout en de bodem was rood geveerd.

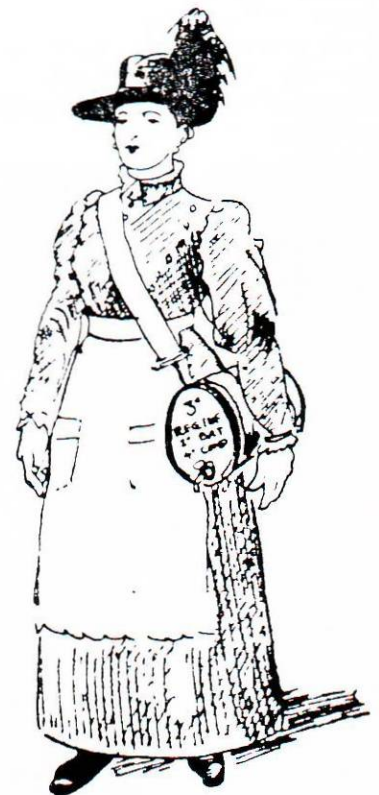
afb. A: v.l.n.r.: Twee modieuze amazonekostuums, 1894, geïnspireerd op de toenmalige herenmode, met cilindrische hoed.

Marketentster ca. 1898, in vitrine Legermuseum Delft.

Modieus damesgewaad, 1896.

Naar een tekening van J. Hoyinck van Papendrecht ca. 1890: marketentster bij de infanterie.

Uit schetsen en aantekeningen van Van Tilburg (afb. B en D) kunnen we opmaken dat het kostuum doorgaans uit effen stof bestond. Zijn werk is heel verhelderend omdat hij de moeite heeft genomen om de gebruikte materialen met name te noemen. Zo schreef hij in 1895 dat de hoed was vervaardigd van zwart vilt en ter linkerszijde werd versierd met een oranje kokarde en een koperen lis (afb. C).

afb. B: Tekening van Van Tilburg. Wasvrouw, 3e Regiment Infanterie, 2e bataljon, 4e compagnie, 1895.

Het kraantje was van koper en tussen de koperen hoepels was het hout lichtgroen geschilderd. Het opschrift: "3e Regiment Infanterie, 2e Bataljon, 4e Compagnie" bijvoorbeeld, was in geel opgebracht, soms ook wel in wit.

De Bataljons werden niet in Romeinse cijfers aangeduid, aldus Van Tilburg.

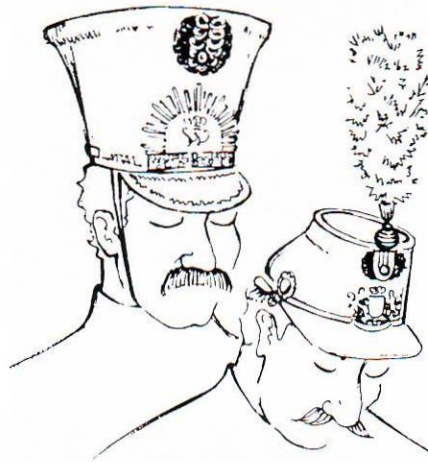
Bij de marketentsters der Jagers waren de jakken groen, evenals in 1830, en zij droegen op hun draagriemen een koperen hoorn; de marketentsters bij het korps Grenadiers een granaat (afb. D). Hun vaatjes waren geheel van rood koper met gele banden. Aan de voorzijde was het Rijkswapen in koper aangebracht; de achterzijde vertoonde geen opschrift. In 1895 werd zo'n tonnetje gedragen door de wasvrouw van de 4e Compagnie van het 1e Bataljon van het Regiment Grenadiers en Jagers. In tegenstelling tot haar andere collega's van de infanterie, droeg zij een witte geschulpte bef, die gezien mag worden als een bescheiden navolging van de mode (afb. A, tweede van rechts).

Of er een donkergroene verenbos aan de rechterkant op de hoed en opstaand gedragen werd, of dat er lichtgekleurde afhangende pluimen het uitzicht belemmerden, gaf Van Tilburg in zijn aantekeningen niet aan, maar uit zijn schetsen kunnen we opmaken, dat er heus variaties mogelijk waren (afb. B en D). Ook de vorm van de hoeden blijkt niet steeds dezelfde geweest te zijn; een deuk in de bodem of een rond bolletje, een brede rand aan één kant opgeslagen, of juist een wat smalle, opgewipte rand, het kon kennelijk allemaal.

Koningin Wilhelmina

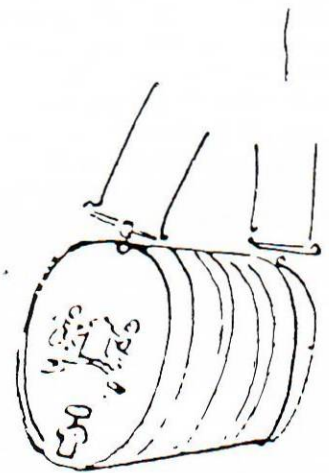
In het Leger- en Wapenmuseum 'Generaal Hofer' te Delft staat in een vitrine een levensgrote pop, gekleed in het kostuum van een marketentster ca. 1898, (afb. A, midden) van het 8ste Regiment Infanterie.

Haar hoed is van zwart vilt, heeft een oranje kokarde met donkergroene pluimen en de aan twee zijden opgeslagen rand is afgezet met ripslint. Haar kapsel bestaat uit twee weinig modieuze vlechten, die aan weerskanten zijn opgebonden in een lus. Ter vervanging van een jabot heeft ze een sjaaltje van wit satijn. En in de plaats van blauw wordt hier een zwarte japon gedragen met zwart kralenborduursel op

afb. C: Twee militaire petten uit de 19e eeuw, met oranje kokardes en gestileerde lissen, in het Legermuseum te Delft.

het voorpand van het lijfje, zoals vrouwen uit de middenstand rond de eeuwwisseling ook wel hadden. Het witte schort is net als haar rok glad om de heupen en enigszins klokkend geknipt, zoals de heersende mode voorschreef. Onderaan het schortje is een rondgeknipte volant bevestigd en hier is een effen rood extra schort onder het witte te zien. Het tonnetje draagt als opschrift o.a.: 'Vrouw Middendorp'.

Een vergelijking met het contemporaine amazonekleed (afb. A, 1e en 2e van links) lijkt hier beter op zijn plaats dan die met de ietwat nuffige salonjaponnen. Want al waren de damesrijkstuums voorzien van een sleep en zat er een evident corset onder, ze waren bijna zo praktisch in het gebruik als het mannenpak waarop de ontwerpen waren geïnspireerd.

afb. D: Marketentster en vaatje. Regiment Grenadiers en Jagers, 1895, getekend door Van Tilburg.

Wij danken de heer Adriaan Voskamp voor zijn waardevolle artikelen over de kleding der marketentsters.

DE NORMENCOMMISSIE

Het prille begin

In het begin van de jaren 70 - ik juerde toen enkele jaren bij de Bond Eendracht en bij het OLS - viel het me steeds weer op, dat veel schutters en/of hun vrouwelijke begeleiders naar de jury toekwamen met vragen omtrent het hoe en waarom van een bepaalde punttelling. Meestal uiteraard als de uitslag van de beoordeling hun was tegengevallen: dat is menselijk. Nog heel goed voel ik nu de irritatie, die dan steeds bij me opkwam over het feit, dat ik hun alleen maar kon zeggen, hoe ze bepaalde opdrachten of handelingen eigenlijk hadden moeten uitvoeren. Waarop ik dan zo mogelijk voor deed hoe het wel moest. "Waar staat dat eigenlijk allemaal?", was de steeds weer terugkerende vraag. En: "Hoe kunnen WIJ dat eigenlijk weten als we thuis aan het oefenen zijn of ons in uniform of koninginnekled steken?"

"Waar staat dat eigenlijk allemaal?"

Het werd de kernvraag die me bleef achtervolgen. Even tevoren hadden kapt.bd. C. van Meel, Mr Paul van Heugten en ikzelf een handzame bewerking gemaakt van het "Exercitie-reglement Nieuwe Exercitie", dat tot vol-

le tevredenheid van de meeste exercitie-pelotons en hun instructeurs werd toegepast bij de training thuis en bij beoordeling op het feestterrein.

De volgende gedachtestap ligt voor de hand. Het exercitiereglement wàs er al en moest "alleen maar" bewerkt worden. Een werk van maanden overigens!

Zou het ook niet mogelijk zijn, voorschriften voor wat toen nog genoemd de "Bij-wedstrijden" te ONTWERPEN, dus zelf te maken, waardoor zowel de verenigingen-thuis als de beoordelaars op de feestterreinen "vanuit het zelfde boekje" zouden kunnen werken. M.a.w. in de mij vertrouwde onderwijswereld gezegd: geëxamineerden en examinatoren zouden hetzelfde "handboek" (gaan) hanteren.

Het idee was geboren, de uitvoering er van moest nog bedacht worden. In die periode was ik lid van de S.A.S. met als onvergetelijke secretaris mijn oudere vriend Georges Goossens uit Tegelen, jarenlang Voorzitter van de Culturele Raad Limburg en groot bevoorwaarde van het volks aardewerk in Tegelen e.o. Hem legde ik mijn plan voor: vanaf letterlijk het allereerste ogenblik heb ik dankbaar gebruik mogen maken van zijn nooit aftellende steun en enthousiasme. Hij

gaf mij het waardevolle advies, de S.A.S. te vragen, een commissie in het leven te roepen onder háár auspiciën. Hierdoor werden mijn letterlijk **PERSOONLIJKE** ideeën gebed in een groter organisatorisch geheel en konden zij meer steun verwachten op hun weg naar verwezenlijking.

De eerste Normencommissie

Via de SAS werden brieven uitgestuurd naar de besturen van alle bij O.L.S.-federatie aangesloten schuttersbonden. Iedere Bond werd verzocht twee ter zake kundige personen aan te wijzen die representatief zouden zijn voor die Bond. Deze zouden lid worden van een op te richten commissie die zou gaan zorgen voor voorschriften-bijwedstrijden: de "Normencommissie".

De reacties waren zeer verheugend.

Binnen nauwelijks een week, veertien dagen kwamen van alle Bonden aanmeldingen binnen. En dat allemaal van mensen, van wie de kennis van het schutterswezen en -leven stolden op jarenlange praktijkervaring. De bijeenkomsten werden gehouden in hotel Kraanpoort in Roermond. Elke drie weken werd een nieuwe vergadering belegd.

De eerste Normencommissie, waarvan ik het voorzitterschap bekleedde, bestond uit 17 leden. Ik noem hier hun namen om verderop in mijn betoog de continuïteit van personen aan te geven. Het waren de heren: Tjeu van de Boom, Brunssum; Wim Crins, Beesel; Georges Goossens, Secretaris, Tegelen; J. Grondelaers, As (België); Jo Herffs, Koningsbosch; Baer van Hoef, Weert; Jan Kessels, Stramproy; L. Kruitwagen, Amstenrade; Majoor bd Frits Manders, Weert; Kapitein bd Cor van Meel Urmond; Sjeff Meertens, Stein; Jacques Roosen, Opoeteren (B); G. Senden, Heerlen; Harry Thissen, Tegelen; J. Verhoeven, Voerendaal; H. Verlaak, Helden en ondergetekende.

Ter illustratie van de zeer grote zorg en nauwkeurigheid die de commissieleden aan de dag legden, wil ik even stilstaan bij de gevolgde procedure. Tijdens de vergaderingen hield men een strak werkschema aan. Ieder lid nam zijn "huiswerk" mee naar huis en kreeg drie weken de tijd om zijn gedachten over de te behandelen onderwerpen te formuleren en op papier te zetten. Al dan niet na ruggespraak en in nader overleg met

leden uit de bond, waarvan hij afgevaardigde was. Uit de verzamelde schriftelijke verslagen distilleerden de voorzitter en de secretaris daarna een eerste norm-ontwerp. De daarop volgende vergadering - intussen waren er weer verslagen van andere punten ingeleverd - werden die samenvattingen door alle leden zeer nauwgezet onder de loupe genomen en waar nodig van commentaar voorzien, aangevuld, doorgestreept etc. De secretaris maakte tenslotte de eindversie die met hamerslag definitief bevonden en in de normen werd opgenomen.

Een klein voorbeeld: Op het opgavenpapier stond op een gegeven ogenblik alleen maar vermeld: "Mooiste koning/Mooiste koningin/Mooiste koningspaar". Nog geen tien woorden in totaal. Er zijn echter vele honderden woorden nodig geweest, om tot de uiteindelijke formulering van de betreffende normen te komen.

Op deze wijze is de commissie het hele najaar/voorjaar 1975/76 bezig geweest. Met als uitgangspunt, ongeveer vier of vijf maanden vóór het OLS-76 de normen te kunnen aanbieden bij de voorjaarsvergadering-76. Ze konden op die vergadering inderdaad uitgereikt worden: twee exemplaren per vereniging.

Het daarop volgende OLS verliep zeer naar wens. Of, zoals de voorzitter van de jury, dhr Frits Kirkels, me vertelde: "t Is nog noots zo röstig gewès es deze keer." Een waardering die door alle leden van de hele Normencommissie dankbaar in ontvangst genomen werd.

De 1e Normencommissie bleef, ook na het uitvoeren van de opdracht, voortbestaan, zij het in afgeslankte vorm.

De normen waren voor het eerst en op grote schaal aan de praktijk getoetst. Te verwachten reacties "uit het veld" moesten genoteerd, en zo nodig verwerkt worden.

Voor eventuele volgende normen, want dat optimisme had de Commissie wel. Ze zag vol vertrouwen de toekomst tegemoet. Zo ontstond in februari 1977 de "Normencommissie S.A.S., ter bewaking en aanpassing van de normen" onder voorzitterschap van Jef Meertens, met Harry Thissen als secretaris. Verdere leden bleven: Baer van Hoef, Frits Manders, Cor van Meel, Jacques Roosen, zodat het oor-

spronkelijke ledental van 17 werd teruggebracht naar zes. Zelf bleef ik aan de Commissie verbonden als adviseur.

De tweede Normencommissie en de normen 1984

Vanaf 1981 werd de heer Th. De droog uit Leut lid van de Commissie. Hij verving de heer Cor van Meel die zich om gezondheidsredenen had teruggetrokken. Met grote voortvarendheid gingen de zes leden aan de slag om de Normen-75 up to date te maken, door er de intussen binnengekomen suggesties voor aanvullingen, weglatingen en verdere uitwerkingen en toespitsingen in te verwerken.

Precies tien jaar geleden 1984 dus, konden ze hun werkstuk aan de schutterswereld overhandigen.

De bijna tien jaar die de normen 1984 scheiden van die van 1975 hebben duidelijk hun sporen in de teksten achtergelaten. Uit alles blijkt dat de "studeerkamer-versie"-75/76 in de frisse buitenlucht van de praktijk-van-de-schutterswei op haar waarde is getoetst. Haast elk onderdeel is uitgebreid, meer naar de mensen toe geschreven. Overal schijnt een grote werkelijkheidszin door de woorden heen.

De derde Normencommissie 1993/1994

De tijd schreed voort. De Normen-1984 hadden, net als de eerste van 1975/76, hun waarde bewezen. Maar ook zij vroegen langzamerhand om bijstelling bij nieuwe inzichten en verlangens.

Per 1 januari 1993 werd de DERDE NORMENCOMMISSIE door de S.A.S. in het leven geroepen. Ze zou gaan bestaan uit 10 leden, van wie Baer van Hoef als Voorzitter, Harry Thissen als secretaris, Frits Manders en Jacques Roosen ononderbroken vanaf 1975 (volle 18 jaar dus) in functie waren geweest. Voorwaar een hecht "fundament" aan kennis en ervaring.

Nieuwe leden zijn: T. Alberts, Heerlen; J. Collaris, Landgraaf; L. Kusters, Helden; P.v.d. Schans, Kaulille-Bocholt (B); J. Schroën, Heythuysen. Zelf maak ik met mijn "herintreden" het 10-tal compleet.

Tijdens de O.L.S.-Najaarsvergadering van 1993 kon de jongste versie van de Wedstrijdnormen aan de Schutterswereld worden gepresenteerd.

Wat geeft de vergelijking van de drie verschillende versies van de normen bij nadere beschouwing aan nieuws te zien?

Met andere woorden: wat is er opvallend nieuw aan de laatste versie, die per 1 januari 1994, enkele dagen geleden dus, is ingegaan? Wat bij eerste doorlezing meteen opvalt, is het feit dat er naar grotere hanteerbaarheid is gestreefd.

VOLKOMEN NIEUW in editie-94 is het opnemen van de "Afdeling Muziek", met als hoofdstukken: Reglement voor Marswedstrijden Drumbands Oud-Limburgs Schuttersfeest, Reglement voor wedstrijden Solisten Drumbandmuzikanten, het REGLEMENT VENDELEN.

Vlak daarachter zijn de programma's voor de Oude en de Nieuwe exercitie opgenomen, het laatste met de onderverdeling in Serie A, B, C. Daarop volgt het exercitieprogramma "Belgische exercitie" met de series A (zonder wapen) en B en C (met wapen). Het programma voor de "Spiesen exercitie" completeert dit gedeelte.

Ten tweede: voor wat betreft de Exercitie-voorschriften zelf: in de versie van 1984 stond bij de exercitie steeds een verwijzing naar deze voorschriften achter in het boek. De nieuwe editie verschaft deze informatie direct ter plaatse, bij het betreffende hoofdstuk in de tekst zelf. Ook hier weer: grotere hanteerbaarheid.

De derde in het oog springende verbetering, is het feit dat vele gegevens daadwerkelijk verwerkt zijn die afkomstig zijn van de beoordeelde groepen zelf. Suggesties die duidelijk de sfeer van het zelfbeleven ademen.

Het zou uiteraard te ver voeren in een kort tijdsbestek van een kwartier het hele normenboekje hier te willen behandelen. Ter illustratie heb ik daarom een keuze gemaakt uit de vele veranderingen die U zult aantreffen. Als voorbeeld wil ik noemen: enkele onderdelen bij de beoordeling bij "Mooiste koning" en "Mooiste koningin".

Opvalt dat bij de eerste normen van 1975, dus helemaal in het begin, toen de Normencommissie nog geen enkel vergelijkingsapparaat had, bijv. met grote letters gedrukt staat: "BLOEMEN MOETEN GEDRAGEN WORDEN IN DE RICHTING VAN DE KONING". Dit voorschrift blijkt iets heel nieuws en besonders te zijn zo'n 20 jaar geleden.

Als men inderdaad foto's en dia's van vóór 1975 bekijkt, dan ziet men dat de bloemen op alle mogelijke manieren gedragen worden. En waarom ook niet: er was eenvoudig geen voorschrift. Maar: er was daardoor ook geen enkele eenheid in de uitvoering bij de vele koninginnen te bespeuren.

Wie de moeite neemt, de drie uitvoeringen van de normen naast elkaar te noteren in kolommen 1975, 1984, 1994 - dus om de tien jaar ongeveer - ziet letterlijk het grote verschil, veroorzaakt vaak door de trend, wijzigingen aan te brengen aan de hand van suggesties van de direct betrokkenen.

Bij "Mooiste Koning" staan in 1975 in totaal acht punten, elk van een regel of drie, vier. Klaar. Bijvoorbeeld onder "Kleding": "Uniform of jacquet. Bij voorkeur uniform". In 1984 wordt daar al bij genoteerd: "OPMERKINGEN". "Beoordeling geschiedt in drie categorieën. (...) Voor koning in uniform mag de rang niet van invloed zijn op zijn beoordeling. Een koning die met koningin deelneemt aan wedstrijd "Mooiste Koningspaar" mag niet deelnemen aan de wedstrijd "Mooiste koning". Wat het uniform betreft, staat genoteerd: "Gildekleding, uniform of jacquet. Voor zover toepasselijk de kleurcombinatie. In jacquet: wit overhemd met bijpassende das."

Men proeft bij deze uitbreidingen de vragen die in de schutterswei tijdens de beoordelingen of er na gesteld zijn.

In 1976: "Hoofddekseel zal geïnspiceerd worden". Dus zo vrij mogelijk. In 1984 staat er al: "Hoofddekseel: pasvorm en onderhoud. Is een lauwertak op het hoofddekseel aangebracht, dan moet deze zilverkleurig zijn."

Versie 1994: er staat nu niet langer: "lauwerkranen, sjerp (ook bij koningin van toepassing). Zeer vaak heeft de jury de vraag gekregen: "Moeten we die dan dragen?". Antwoord evenzovele keren: "Nee, maar als..., dan...".

Zodat in de laatste uitgave van de Normen, bij elk facultatief te dragen uitmonsteringsgedeelte, uitdrukkelijk vermeld staat: "Het dragen van.... is niet verplicht. Indien gedragen, moet..."

Enkele verdere notities bij het doorlopen van de normen:

- Veel irritatie bij de beoordeelden zal worden weggenomen, met name bij marketentsters en bielemannen, wanneer de jury zich stipt houdt aan het voorschrift, dat in de normen-94 in een apart kader is gezet en bovendien cursief gedrukt: "Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken."

- Voor het eerst staat duidelijk vermeld hoe onderscheidingen op de diverse uniformen moeten worden gedragen. Een onoverzichtelijke situatie wordt hierdoor - hopelijk - de wereld uit geholpen.

- Nieuw is ook de regel (0.3, 7): "Wanneer schutterijen in fantasieuniform op correcte wijze wapens dragen, kan dit een hogere waardeering opleveren".

- Bij een zich niet kunnen houden aan de voorgeschreven afstand van 40 meter tijdens de optocht door overmacht moet men dit voortaan melden aan het Federatiebestuur en niet meer aan "de betreffende controleurs".

- Nieuw is hierbij ook, dat wordt aangeraden "een minimum afstand van 25 meter te hanteren".

- De plaats van de vendeliers wordt ook expliciet aangegeven. "Indien gevendeld wordt, achter de bordjesdrager. Indien niet gevendeld wordt, is hun plaats achter de manschappen.

- Bij de marketentsters zijn zeer veel suggesties, voorgedragen tijdens het eerste "Treffen" in 1991 in Valkenburg, in de normen opgenomen. Het zijn zeer duidelijk verbeteringen, die de betroffenen deugd zullen doen.

- Huiselijk, maar zeer terecht is het voorschrift, dat "paarde-uitwerpseelen" tijdens de optocht, onmiddellijk door de betreffende vereniging van het wegdek verwijderd moeten. Het beeld van een hoge schutterij-functionaris die dit ooit in jacquet en met hoge hoed op het hoofd gauw deed, om de naderbij schrijdende koninginnen hoffelijk het een en ander te besparen, is daarmee ook voorgoed geschiedenis geworden...

- Ook wie tijdens zijn hele loopbaan bij het schutterswezen slechts op één onderdeel beoordeeld is of nog steeds wordt, zou ik willen aanraden, de nieuwe normen eens in hun geheel door te lezen. Haar of hem zal opvallen, met hoeveel omzichtigheid én inzicht de commissieleden zich van hun taak hebben gekweten.

Tot slot het volgende, Dames en Heren,

Elke Normencommissie - er zijn er dus in totaal, wat nieuwe inbreng betreft in de normen, drie geweest - is er van uitgegaan, zoals elke groep mensen die regels vaststelt, dat deze regels geen wetten van Meden en Perzen zijn. Dat ze niet voor de eeuwigheid zijn opgesteld. Men benadert, al vergaderend, een bepaalde codificering van iets. Daarna wordt e.e.a. aan de praktijk getoetst. Uit diezelfde praktijk moet dan blijken, of deze voorstellen voldoen of niet.

De normen die tijdens de OLS-federatievergadering zijn uitgereikt, hebben niet de pretentie een huis met gesloten deuren te zijn. Integendeel het huis staat open voor iedereen, die opmerkingen en suggesties kan aandragen op elk gebied dat door de normen bestreken wordt. Elke inbreng zal open en kritisch op zijn waarde getoetst worden.

Over - wie zal het zeggen - misschien weer een tiental jaren zullen er wéér nieuwe normen nodig zijn, die bijgesteld moeten en zullen worden bij de dan heersende opvattingen. En zo hoort het ook.

Ik dank U.

Leeuwen, Roermond, 7-1-1994
Drs Jean Walraven.

Bielemantrefte 1994

Schutterij St. Salvius-Limbricht organiseert op zaterdag 24 september het 'Bielemantrefte 1994' in en rond Hostellerie de Molenbron te Limbricht. Na de ontvangst zullen de bielemen op een ludieke en sportieve wijze de strijd met elkaar aanbinden. Tijdens de warme maaltijd omstreeks 19.00 uur zal de winnaar bekend worden gemaakt. De winnaar van dit spelengebeuren mag het Bieleman- en Sappeurstreffen 1995 mogen organiseren.

Deelnemers kunnen zich tot uiterlijk 15 juli aanmelden bij Peter Camps IJsvogelstraat 10 6135 EM Sittard, tel. 046-510654.

SCHUTTERIJ ALS BURGERWACHT

Kerstmis 1993: Een groot gedeelte van Limburg is getroffen door de enorme wateroverlast. Uitvoerig aandacht voor de grootste wateroverlast van deze eeuw door alle media. In de vele berichtgevingen op de voorpagina van een dagblad een kleine passage waarin staat dat leden van schutterij St. Aldegundis-Buggenum diensten verrichten als burgerwacht in het getroffen gedeelte van hun dorp.

Een gesprek met Lau van Bilsen, voorzitter van schutterij St. Aldegundis.

Wanneer en hoe werd de schutterij benaderd met het verzoek om diensten te gaan verrichten als burgerwacht?

Lau: Op 24 december werd ik op mijn werk gebeld door burgemeester van Riet van de Gemeente Haalen. De burgemeester vertelde mij dat een deel van de gemeente tot rampgebied was verklaard en dat om 12.00 uur een noodverordening van kracht was geworden. Burgemeester van Riet verzocht mij om de schutterij te mogen inzetten voor bepaalde taken.

De directe aanleidingen voor zijn verzoek vormden een geval van diefstal in een woning die door de bewoners was verlaten bij het snel opkomende water en het enorme probleem dat het watertoerisme opleverde.

Alle beschikbare leden van de schutterij werden verzocht om 15.00 uur aanwezig te zijn in Gemeenschapshuis De Roffert. Burgemeester van Riet en het hoofd van politie instrueerden de 19 aanwezige leden ten aanzien van hun optreden en hun bevoegdheden. Een aantal leden kon niet deelnemen, omdat hun woning ook getroffen was door de enorme wateroverlast.

Afgesproken werd dat er gepatrouilleerd zou worden gedurende 24 uur per dag door 2 groepen van 2 personen. De patrouillegang ging in om 20.00 uur en gepatrouilleerd diende er te worden in de straten waar de woningen lagen die verlaten waren door de bewoners i.v.m. de hoge waterstand.

Kerstmis 1993: Kijk in de Nussestraat te Buggenum.

Hoe en wanneer werden de mensen van Buggenum bekendgesteld dat schutterij St. Aldegundis de bevoegdheid had gekregen om op te treden als burgerwacht?

Lau: Onze kerk was onbereikbaar door de hoge waterstand. In het hoger gelegen en nog bereikbare Gemeenschapshuis De Roffert was daarom een noodkerk ingericht. Tijdens de nachtmis en de hoogmis op eerste Kerstdag, werden de bewoners van Buggenum op de hoogte gebracht van het optreden van de schutterij. Aan deze bekendstelling werd tevens de oproep gedaan voor meer vrijwilligers; het aantal vrijwilligers steeg tot 44.

Overdag werden de patrouilles bovendien gecombineerd met schutters die als taak hadden om het watertoerisme op alle invalswegen naar Buggenum tegen te houden. Een schafkreet op de driesprong van de Heerweg met de Haelerweg deed dienst als commandopost en als punt waar de patrouilleleden zich konden warmen onder het genot van een kopje koffie. De commandopost had een rechtstreekse verbinding met het crisiscentrum in het gemeentehuis van Haalen.

*Tegenhouden van watertoerisme op de Kapelstraat.
V.l.n.r. Wil Pleunis, Henny Mennen en Dré Mennen.*

Toen het water na de Kerstdagen ging zakken, werden de patrouillegangen aangepast. Op 31 december werd voorspeld dat het water wéér zou gaan stijgen. Burgemeester van Riet belegde opnieuw een bijeenkomst met de schutterij om voorbereid te zijn op de nieuwe wateroverlast. In de loop van de middag kon de burgemeester mededelen dat de voorspelde stijging niet die vorm zou krijgen die voorspeld was. De vervolgcacties werden toen teruggebracht tot het niveau van beschikbaar houden en zijn 'voor het geval dat'.

Waarom werd juist de schutterij gevraagd voor deze opdracht en niet bijvoorbeeld de plaatselijke voetbalclub of de fanfare?

Lau: Buggenum heeft door de eeuwen heen bijna jaarlijks last gehad van overstromingen door de Maas. De schutterij werd bij die gelegenheden al ingezet ter bescherming van have en goed in de eigen gemeenschap. Ik denk dat het gemeentebestuur zich deze oude taak van de schutterij heeft realiseerd en men daarom gekozen heeft om onze schutterij in te zetten.

Zijn er ook voorvallen bekend dat de burgerwacht hulp moest inroepen?

Lau: Ondanks het resolute optreden van onze mensen, wilde de chauffeur van een auto met watertoeristen toch de afzetting passeren. De bestuurder nam ons niet serieus. Toen wij per mobilfoon om steun vroegen, maakte de auto snel rechtsomkeert en verdween. Het kentekennummer van de auto hebben we doorgegeven aan de politie.

Evaluatie

De leden van de schutterij hebben hun burgerwachttaken met veel plezier uitgevoerd en kijken met een voldaan gevoel terug op de watersnood 1993. De inwoners van Buggenum zijn stuk voor stuk positief over het optreden van hún schutterij; zij wisten hun have en goed beschermd door eigen mensen.

Op 4 februari werden alle burgerwachten officieel ontvangen door het gemeentebestuur van Haelen. Burgemeester van Riet sprak bij die gelegenheid zijn waardering uit over het optreden van de burgerwacht en overhandigde namens de Gemeente Haelen een tableau aan de schutterij voorstellende één van de moeilijkste momenten tijdens de wateroverlast.

Ook Gouverneur Baron Berend-Jan Van Voorst tot Voorst sprak middels een speciaal schrijven zijn waardering uit voor het optreden van de Buggenumse schutterij.

Wim Pijpers.

HET ARSENAAL VAN DE WERELD

Tot 12 juni a.s. is in het Legermuseum te Delft de tentoonstelling Het arsenaal van de wereld. Nederlandse wapenhandel in de Gouden Eeuw te bezichtigen.

Arsenaal van de wereld

In de 17e eeuw ontstond in Nederland een bloeiende wapenhandel en wapenindustrie, die aan duizenden werk verschaften. De vraag naar wapens was groot. Leger, vloot en Verenigde Oost-Indische Compagnie waren belangrijke afnemers, maar ook burgers droegen in die tijd vrij algemeen een wapen. Enorme hoeveelheden wapentuig werden geëxporteerd en verhandeld. De Nederlandse wapensmeden vervaardigden daarnaast luxewapens en legden zich toe op technische innovaties. Zij maakten bijvoorbeeld meerschotswapens in allerlei uitvoeringen. Nederland liep op vele gebieden voorop.

Beroemde collecties

De expositie toont behalve standaardwapens van de soldaten ook voorbeelden van de mooiste exemplaren van zeventiende eeuwse wapens, afkomstig uit beroemde collecties in binnen- en buitenland. Documenten, prenten, kaarten en schilderijen illustreren het gebruik en de export van Nederlandse wapens.

Bij de tentoonstelling verschijnt een uitgebreide catalogus. De bezoeker vindt hierin ruim 150 wapens besproken en afgebeeld.

Het 'Benningh-kanon'

Een opvallend voorwerp in de expositie is een rijk versierd bronzen kanon met een gewicht van vier ton. Sinds 1811 is dit wapen voor het eerst weer in Nederland te zien. Samen met een bijna identiek kanon kwam dit pronkstuk in het jaar 1670 in bezit van het Armentarium in Delft, het huidige Legermuseum. In 1811 liet keizer Napoleon de wapens echter overbrengen naar Parijs. Door de jaren heen wisselden de kanonnen enkele malen van eigenaar. Zo kwam het kanon, dat te bezichtigen is, via Parijs en Berlijn uiteindelijk in St. Petersburg terecht. Voor de tentoonstelling krijgt het Legermuseum het wapen in bruikleen.

TOESPRAAK WIM PIJPERS

Wim Pijpers: Ik zie voldoende mogelijkheden in de toekomst voor het Limburgs Schutterstijdschrift.

Geachte dames en heren,
Ik wil met U terugkijken op vijf jaar Limburgs Schutterstijdschrift en behandel de opkomst en de ontwikkeling van het tijdschrift. Een blik in de toekomst besluit mijn voordracht.

Ruim 5 jaar geleden opperde ik binnen de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.) het idee om een tijdschrift uit te geven speciaal bedoeld voor het Limburgse Schutterswezen met de zware buks. Het idee werd met instemming begroet en voor verdere uitwerking vrijgegeven.

Navraag bij de besturen van de OLS-Federatie, de 9 schuttersbonden en alle daarbij aangesloten schutterijen bevestigde de wens naar een eigen periodiek.

Toch waren er ook zwartkijkers die dachten dat een periodiek voor het Limburgse Schutterswezen niet levensvatbaar zou zijn. Men wees op o.a. het blad "Geef Acht" van Frans Ackermans (vanaf deze plaats wil ik nog mijn waardering uitspreken voor het vele werk dat Frans en zijn gezin stak in elke uitgave).

Door me te verzekeren van een sterke groep mede-redacteuren en de heer Pieter Timmermans (directeur van drukkerij Limburgsche Post) wist ik dat ik niet alleen de kar behoefde te gaan trekken. Met een gerust gevoel zag ik de geboorte en het voortbestaan van een eigen tijdschrift voor het Limburgse Schutterswezen tegemoet.

Op 17 december 1988 werd het eerste nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift onder grote belangstelling ten doop gehouden in Stramproy.

Het Limburgs Schutterstijdschrift publiceert in hoofdzaak artikelen en berichten over het Limburgse Schutterswezen met de zware buks en wordt uitgegeven door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen.

Het aanvankelijk gestelde doel om 4x per jaar een tijdschrift uit te geven met \pm 20 pagina's werd slechts één keer gehaald, namelijk alleen bij de eerste uitgave.

Elke volgende uitgave telde meer pagina's.

De verwachte inhoud van het tijdschrift wijzigde ook. De bedoeling was dat een net van correspondenten uit de schuttersbonden zouden zorgen voor uitslagen van schuttersfeesten. De correspondenten bleven uit en de uitslagen dus ook. Als redactie waren wij hierover niet echt rouwig. Ons werd nu de mogelijkheid geboden om aan de historische achtergronden van onze schutterijen en het Limburgse Schutterswezen extra aandacht te gunnen. Ook werd hierdoor de mogelijkheid geboden om aandacht te besteden aan zaken die een algemeen karakter hadden en op dat moment speelden binnen de OLS-Federatie en de daarbij aangesloten verenigingen. Voorbeelden zijn o.a. de loodproblematiek en de vrouw onder de schietboom.

Een ander doel dat de redactie zich had gesteld was: "over grenzen heen kijken". Gelet op de samenstelling van het hier aanwezige gezelschap en het aantal abonnementen dat we hebben buiten de grenzen van ons Limburgse Schutterswezen, denk ik te mogen stellen dat we in deze doelstelling geslaagd zijn.

Aldus ontwikkelde het Limburgs Schutterstijdschrift zich van een beschouwend tijdschrift tot een tijdschrift dat op vele gebieden in het Limburgse Schutterswezen met de zware buks een voortrekkersrol ging vervullen. Sommigen vonden en vinden het tempo dat wij aanhouden echter te hoog en ook blijken de behandelde onderwerpen niet altijd in de belevingswereld van deze mensen te passen.

Door het grote succes dat het Limburgs Schutterstijdschrift van af het begin doormaakte en nog steeds doormaakt, werd serieus overwogen om te komen tot 6 uitgaven per jaar.

We hebben het idee moeten laten varen omdat de financiële middelen hiervoor niet blijvend gegarandeerd konden worden.

Het aantal mensen dat hun abonnement opzegde omdat ze het niet eens waren met de inhoud van een artikel, onze zienswijze of onze benadering van een probleem bleef beperkt tot gemiddeld één à twee per jaar. Andere redenen om een abonnement niet te verlengen bleken in de meeste gevallen neer te

komen op beëindiging van het lidmaatschap van de schutterij door vertrek of door overlijden; dit aantal bedraagt 25-40 per jaar.

Het abonnementen-aantal blijft desondanks stijgen.

De kosten van het Limburgs Schutterstijdschrift kunnen binnen de financiële perken gehouden worden doordat bijna alle werkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd (o.a. het inbrengen van de tekst in de computer, verzorgen van de layout, zelf maken van foto's, het bijhouden van het abonnementenbestand en de promotie van het tijdschrift).

De financiële positie van het Limburgs Schutterstijdschrift was in 1993 zelfs van dien aard dat overwogen werd om een extra nummer uit te geven over de actuele "loodproblematiek".

Doordat echter de toonzetting van Minister Alders t.o.v. het Limburgse Schutterswezen ten positieve keerde, werd besloten de artikelen in portefeuille te houden. Dit om de gesprekken die de schuttersfederaties uit de Limburgen, Noord-Brabant en Gelderland met de ambtenaren van het ministerie van VROM voerden niet nadelig te beïnvloeden.

Achteraf gezien kunnen we om een andere reden blij zijn dat we onze 'spaarcenten' niet hebben opge maakt, want halverwege 1993 verhoogde de PTT de tarieven voor o.a. de verzending van tijdschriften naar België met bijna 600% (en dat juist in het jaar dat de Europese binnengrenzen wegvielen). De Belgische abonnees behoeven niet bevreesd te zijn, zij blijven hetzelfde abonnementsgeld betalen als de Nederlandse abonnees.

Ook op andere gebieden droegen redactieleden van het Limburgs Schutterstijdschrift zeer duidelijk hun steentje bij aan de promotie van het Limburgse Schutterswezen. Enkele voorbeelden in dit verband zijn het jaarlijks terugkerend Marketentstertreffen, de Limburgse Schutterskalender, samenstelling feestgids OLS, verzorgen van lezingen over het Limburgse Schutterswezen, bepaalde werkzaamheden rond de 'Um', verzamelen van vele soorten van informatie van en over het Limburgse Schutterswezen, het opstarten van deze regelmatig terugkerende schuttersdagen

en als laatste de introductie en de installatie van de Chartermeester van de Ouve Limburger.

Wanneer ik de 'wapenfeiten' van de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift uit de afgelopen vijf jaar zo op een rijtje zie staan, dan denk ik dat we in alle opzichten geslaagd zijn in de doelstellingen die we ons in 1988 stelden.

Een woord van dank wil ik daarom vanaf deze plaats richten tot mijn mede-redactieleden en correspondenten voor hun redactionele inbreng in de afgelopen periode. Een speciaal woord van waardering wil ik uitspreken voor hun eerlijke en vooral kritische opstelling tijdens de redactievergaderingen.

Kijkend naar de toekomst zie ik voldoende financiële en redactionele mogelijkheden om het Limburgs Schutterstijdschrift te laten voortbestaan als zelfstandig tijdschrift ten behoeve van het Limburgse Schutterswezen met de zware buks.

Ik denk wel dat het nog langer sparen van de kool en de geit in artikelen het onherroepelijke en voortijdige einde zal betekenen van het Limburgs Schutterstijdschrift. Willen we elk deel en elk facet van ons Schutterswezen tot haar recht laten komen in het tijdschrift dan dienen alle overkoepelende besturen van het Limburgse Schutterswezen zorg te dragen voor correspondenten. Zij zijn het immers die de informatiestroom vanuit de schuttersbonden naar de redactie kunnen garanderen. Ook doe ik een oproep naar U allen om artikelen die verschijnen in dag- en weekbladen over Uw verenigingen naar ons te sturen. Door bezuinigingen bij onze leverancier kunnen we niet langer beschikken over alle edities van de Limburgse kranten.

Wat mij zelf betreft zal ik er geen moeite mee hebben als zich iemand aandient die de functie van hoofdredacteur op termijn (te denken valt aan ongeveer een à twee jaar) kan en wil overnemen. Tijdens het vele onderzoekwerk heb ik zeer veel interessante zaken ontdekt die ik U als redacteur niet wil onthouden. De grote hoeveelheid tijd die gemoeid gaat met het hoofdredacteurschap staat mij thans helaas niet toe om deze gegevens voor publicatie verder uit te werken.

Dames en heren, ik ben mij er van bewust dat ik in dit korte tijdsbestek niet alle facetten heb kunnen behandelen over het Limburgs Schutterstijdschrift.

Ik dank U echter voor Uw aandacht en ben graag bereid tot het beantwoorden van Uw vragen na afloop van het middagprogramma.

Maaseik, 15 januari 1994.

ADRESWIJZIGINGEN

0070 Secretariaat Zuid-Limburgse Schuttersfederatie wijzigen in: Pastoor Scheepersstraat 34 6374 HT Landgraaf, tel. 045-310453 (Jos Collaris).

0208 Secretariaat St. Hubertus-Nattenhoven is tot 1 oktober 1994 gevestigd bij Th. Jaspers Holsberg 8 6129 KL Berg aan de Maas.

0414 Secretariaat St. Joseph-Sweikhuizen wijzigen in Antoniusstraat 84 6166 XL Geleen (Jan Van de Wall), tel. 046-755123.

0504 Secretariaat St. Anna-Maasbree wijzigen in Larikspad 9 5993 XT Maasbree (Mat Nellen), tel. 04765-1626.

0512 Secretariaat St. Hubertus-Beringe wijzigen in Pastoor Esserstraat 26 5986 AK Beringe (C.G.M. Kessels).

0702 Secretariaat St. Ambrosius-Kinrooi wijzigen in Nieuwstadpoort 36 3960 Bree (Luc Everts), tel 089-464249.

0902 Secretariaat St. Barbara-Meerssen wijzigen in Fredericusstraat 12 6191 SP Beek (R. van Cruchten).

0932 Secretariaat St. Sebastianus-Oost Maarland wijzigen in: St. Jozefstraat 35 6245 LK Eijsden, tel. 04409-4683 (G. Odekerken).

0000 Secretariaat St. Ambrosius-Lommel wijzigen in Molenstraat 55 3920 Lommel (Jos Vandenboer), tel. 011-541771.

0000 Secretariaat St. Sebastiaan-Lommel: Meidoornstraat 12 3920 Lommel, tel. 011-545057 (J. van Broeckhoven).

0000 Secretariaat St. Sebastianus-Susteren: Wilhelminalaan 21 6114 BE Susteren, tel. 04499-6431 (G. van Cruchten).

3e MARKETENTSTERTREFFEN TE SITTARD

Op zondag 21 november 1993 werd in Sittard het 3e Marketentstertreffen georganiseerd bij Sjtads-sjötterrie St. Rosa. Het thema van de dag was: De marketentster vandaag in de schutterij. Als speciale gasten waren op deze dag enkele cantinières uit het Waalse Fossela-Ville aanwezig.

In alle vroegte werden de marketentsters verwacht bij het Serviam College te Sittard. Door de sneeuw, die in de afgelopen dagen gevallen was, kwam ook de temperatuur niet al te hoog boven het vriespunt uit. Toch liet de zon zich nog voldoende zien om de dag een vrolijk tintje te geven.

Na de aanmelding gingen de marketentsters in optocht naar de grote Kerk alwaar een eucharistieviering plaatsvond die werd voorgegaan door Deken Ben Jansen en Pater Karel de Wilde en opgeluisterd door het koor Canticorum.

Na afloop van de H. Mis werd een optocht gelopen door Sittard, met medewerking van de sjtadssjötterrie en schutterij St. Elisabeth-Stokkem, waarbij gedefileerd werd voor de gasten. Bij aankomst aan het Serviam College werd een vlaggeparade gehouden.

Na een warme kop koffie werd begonnen met het officiële deel van de dag voor de marketentsters, met een korte toespraak van OLS-president Lei Stals, een diaserie over Sittard en haar schutterij en een lezing over de marketentsters in de

schutterij vandaag. Na een versterkende lunch was er tijd gereserveerd voor uitleg over de invulling van de taak van de cantinières in het Waalse land. Duidelijk werd in elk geval dat deze dames geld moeten betalen om hun taak te mogen uitvoeren. Dit geld proberen zij dan terug te verdienen door het verkopen van hun drank (zie ook L.S. nr 13, december 1991, pag. 14-16).

Eveneens werd die middag mejufvrouw Josée Elst geïnstalleerd als adviseuse van de Stuurgroep en Marij Holtus als vertegenwoordigster van de Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade als lid aan de stuurgroep toegevoegd.

Tijdens het programma van de marketentsters was er voor de heren een alternatief programma, bestaande uit wedstrijden met luchtdrukgeweren.

Aan het einde van de dag werd een woord van dank uitgesproken aan de organiserende vereniging. tevens werd bekendgemaakt dat het volgende marketentstertreffen zal plaatsvinden op zondag 13 november 1994 in Voerendaal.

4e Marketentstertreffen

Na het afsluiten van het 3e Marketentstertreffen te Sittard, zijn intussen de voorbereidingen voor het 4e Marketentstertreffen bij schutterij St. Sebastianus-Voerendaal gestart. Het 4e Marketentstertreffen zal plaatsvinden op zondag 13 november 1994.

De werkgroep is reeds bezig met een zo aantrekkelijk mogelijk programma samen te stellen voor deze dag. Nader bericht omtrent de invulling van deze dag zullen de marketentsters en zoetelaarsters tijdig ontvangen.

Marlies Hoen, 2e secretaris van de Stuurgroep Marketentsters.

DE SCHUTTERIJ EN DE MUZIEK - Deel 2

*In een van de voorgaande nummers van het Limburgs Schutters-tijdschrift * heb ik een artikel gewijd aan de oorsprong van de muziek en de instrumenten. In dit artikel wil ik nader ingaan op een aantal praktische aspecten en aanbevelingen.*

Het fenomeen drumband

De drumband staat thans meer dan ooit in de belangstelling. De geschiedenis van de drumband in Nederland is nog jong, maar die zich snel heeft ontwikkeld en thans praktisch een eigen leven leidt. De eigenlijke ontwikkeling is pas goed op gang gekomen na de tweede wereldoorlog.

Eerlijk moet ik bekennen, dat mijn waardering voor de drumband hoofdzakelijk wordt gedragen door de sociaal-psychologische functie die zij heeft. Onmiskkenbaar! Het optreden van een drumband immers accentueert een dag anders te zijn dan een gewone dag. Men loopt uit om het frisse en pittige geluid zo direct mogelijk te ondergaan en te "kijken" naar het "vertoon". Men zou de vraag kunnen stellen: "Is de drumband om naar te kijken of te luisteren?" Natuurlijk beide.

In mijn herinneringen leeft voort, meer dan 35 jaar geleden gebeurde het, hoe ik zondag 's morgens, de harmonie met hun trommels in

de verte hoorde aankomen. Het felle geroffel van de kleine trommen, gesteund door de grote trom, maar dynamisch. De vrolijkheid was niet tegen te streven en ik wilde ze zo spoedig mogelijk "zien". Dezelfde uitwerking heeft ook de drumband. Het enige verschil is dat men vroeger de trom sloeg en dat men thans deze bespeelt.

In de afgelopen 30 jaar is er veel veranderd, doch de traditionele drumband is gebleven, zij het dat intussen er vele varianten bij gekomen zijn.

Wat is een traditionele drumband? Dit is een korps bestaande uit minimaal 10 muzikanten, die ongestemde slaginstrumenten bespelen en waarbij de kleine en/of paradetrom de basis vormen.

Zien wij door de bomen het bos nog wel?

In de voorbije jaren is steeds meer gesleuteld aan de diverse vormen binnen het drumbandgebeuren, omdat, zoals ik wel eens gehoord heb, de jury geen appels met peren kan vergelijken. En daar zit natuurlijk een bron van waarheid in.

Op dit moment kennen wij de volgende divisie-indeling:

Jeugd (introductie)- 3e - 2 - 1 - en eredivisie. Elke divisie is dan weer onderverdeeld in secties:

Sectie A-a: Tamboerkorpsen samengesteld uit niet gestemde slaginstrumenten, waarbij de kleine en/of paradetrommen de basis vormen. (traditionele drumband).

Sectie A-b: Tamboerkorpsen samengesteld uit alle voorkomende membranofonen. Uitbreiding met niet chromatisch gestemde idiofonen is toegestaan. Het marcherend werk dient uit het repertoire van de sectie A-a gekozen te worden.

Sectie A-c: Korpsen samengesteld uit minimaal vier lyra's, aangevuld met ongestemde slaginstrumenten. Uitbreiding met gestemde membranofonen is toegestaan.

Sectie A-d: Korpsen samengesteld uit minimaal 4 chromatisch gestemde idiofonen, waarvan minstens een xylofoon of marimba moet zijn.

Natuurlijk kennen wij ook nog de secties B en C voor Klaroen- en Jachthoornkorpsen, al of niet met meerdere ventielen; de sectie D voor drumfanfares en de secties E-a en E-b voor pijper- en piccolo-korpsen.

Drumfanfare St. Oda-Boshoven.

Het muziekkorps als 'voorkorps' bij een schutterij

Men mag zich de vraag stellen of het muziekkorps als "voorkorps" de volle aandacht krijgt. Ofschoon ik eerlijkheidshalve moet bekennen dat wij bij onze schutterijen prachtige en goede korpsen hebben, mag ook geconstateerd worden dat vele drumbands bij de schutterijen niet de volle aandacht krijgen.

Persoonlijk kan ik mij best voorstellen dat een bestuur van een schutterij al genoeg zorgen heeft inzake de bestuurlijke kant van de vereniging. Zorgen die betrekking hebben o.a. het aantal leden en de verenigingsgeest (doelstelling in het algemeen), gemeentelijke vergunningen, zoals hinderwet en zeer recent zeker niet te vergeten het "loodprobleem".

Over het algemeen mag men stellen dat de kwaliteit in de musicerende groepen veelal uit jeugdige personen bestaat. Wanneer de jeugd geïnteresseerd is in het verenigingsleven is zij niet alleen medeverantwoordelijk hiervoor, maar dan heeft zij zeker recht op een een werkelijk goede begeleiding in het algemeen. De geïnteresseerde lezer zal zich afvragen: "Wij verzorgen onze drumband toch goed. Waarom deze opmerkingen?". Indien men hiervan overtuigd is, en dat maakt iedere lezer voor zich zelf uit, dan kan ik alleen maar zeggen: "HOUDEN ZO"

Natuurlijk brengt dit alles financiële zorgen met zich mee.

Maar een drumband heeft ook recht op een goede leider, net als andere muziekverenigingen. Men verwacht van de drumband als voorkorps toch ook goede muzikale prestaties bij deelname aan schuttersfeesten, O.L.S. en eventuele concoursen.

Hoe dit alles ook mag uitzien ten opzichte van Uw eigen vereniging, de grootste zorg is en blijft de muzikale verzorging en deze ligt in handen van de instructeur. Toon daarom ook bestuurlijk de nodige belangstelling voor hun verrichtingen. Vergeet niet: ook de tamboerkorpsen maken op hun manier deel uit van de musicerende bevolkingsgroep.

Continuïteit - leerlingen en opleiding

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Derhalve is het van groot belang te zorgen voor de nodige aanvulling van het korps in de vorm van leerlingen om de continuïteit te waarborgen. En ik hoor U al zeggen: "U hebt gemakkelijk praten, maar waar halen wij de leerlingen vandaan. De jeugd heeft heden ten dage zoveel andere mogelijkheden". Ik moet toegeven het zal niet gemakkelijk zijn maar om in schutterstermen te blijven: Niet geschoten is nooit raak!

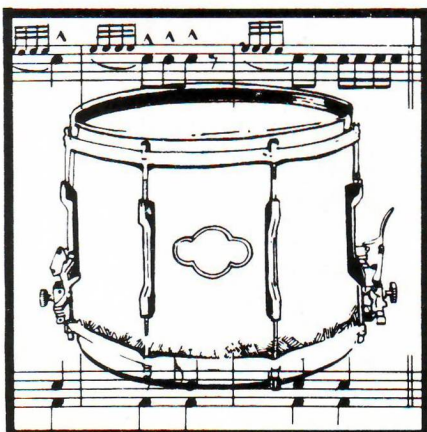
Ik wil proberen U een paar adviezen te geven.

- * Stel 2 personen (1 bestuurslid en 1 lid van het korps) aan die bereid zijn zich volledig in te zetten voor het korps, een goede werking van leerlingen op te zetten en de nieuwe leerlingen later ook te begeleiden. Het bestuur moet deze initiatieven ondersteunen.
- * Zoek in uw gemeenschap een aantal (b.v. 20) jeugdigen, waarvan de indruk bestaat dat deze over te halen zijn om lid te worden van het korps.
- * Schrijf de ouders van deze personen een brief met zoveel mogelijk informatie over de vereniging en het korps en kondig aan dat U na b.v. 14 dagen een bezoek komt brengen.
- * Het gesprek met de ouders is van eminent belang. U dient goed gemotiveerd Uw vereniging te verkopen. Vertel vooral dat een goede muziekopleiding een pré is in de opvoeding. Vertel over de opleiding, het uniform, het instrument. Wellicht dat U op deze wijze een aantal over de streep weet te trekken. Ik persoonlijk heb goede ervaringen met deze manier bij enkele verenigingen.
- * Een andere mogelijkheid is om via de school aandacht voor Uw muziekkorps te vragen. Er is op dit moment een prachtige videofilm "Daar zit muziek in" die zojuist gemaakt is in opdracht van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen. Deze videofilm is bij deze bond te bestellen, zo U hem al niet in bezit heeft.

De opleiding is belangrijk. De leerling moet de indruk hebben dat hij de volle aandacht krijgt. Daarom moeten de lessen gegeven worden door gekwalificeerde docenten (instructeurs).

De ideale situatie is uiteraard de leerlingen naar een muziekschool te sturen. Dit kost natuurlijk geld, maar de meeste gemeenten subsidiëren deze muziekscholen.

Reglementen

Ten aanzien van de muziek kent de OLS-federatie 2 reglementen. Reglement ten behoeve van marswedstrijden - uitgave 1992
Reglement ten behoeve van solistenwedstrijden - uitgave 1992

Deze reglementen zijn voor het eerst op het OLS te Kelpen-Oler toegepast, zij het dat deze reglementen op dit feest als leidraad zijn gebruikt (experimenteel dus) en dus niet stringent zijn toegepast mede om de verenigingen te laten wennen aan deze reglementen.

In Koningsbosch echter heeft de muziekcommissie en de complete muziekjury exact conform de reglementen gehandeld en dat heeft voor een aantal verenigingen toch consequenties gehad.

Het betrof vooral de uit te voeren werken of solo, of deze al of niet in het repertorium van de NIB of Fedekam voorkomen en voor het geval dit niet het geval was, er een schriftelijke goedkeuring aanwezig was.

Daarom is het van belang deze beide reglementen, die U in 1992 heeft ontvangen en nu ook staan afgedrukt in het nieuwe normenboekje goed te bestuderen.

Het reglement marswedstrijden is onveranderd gebleven, doch in het reglement voor solisten is in artikel 5 de zin: "Werken welke niet zijn opgenomen in deze repertoria kunnen alleen maar worden uitgevoerd, mits alsnog toestemming is verleend door de bond, waarbij de deelnemer is aangesloten" In plaats van "door de Bond" staat er nu "door het NIB of FEDEKAM".

Adressen:

N.I.B. (Nederlands instituut voor de Blaasmuziek) t.a.v. de heer Henk Smit, Drift 23, 3512 BR UTRECHT - Tel.: 030 - 312740

FEDEKAM België, Rijsselsestraat 27 - bus 4, KORTRIJK - BELGIË.

Landelijk

Verenigingen aangesloten bij een landelijke overkoepelende organisatie (FKM-LBT) hebben te maken met afwijkende reglementen wanneer zij deelnemen aan concoursen van deze organisaties. De aangesloten verenigingen ontvangen automatisch van deze overkoepelende organisatie de nodige reglementen.

Er zijn thans een aantal nogal ingrijpende ontwikkelingen binnen het gehele muziek- en drumbandgebeuren in Nederland. E.e.a. ook

op last van het Ministerie van WVC, die uiteindelijk de amateuristische kunstbeoefening moet subsidiëren. Er is een Stichting Samenwerkende Muziekorganisaties Nederland in het leven geroepen en zij gaan o.a.

- * opstellen van beleidsplannen
- * verdeling van de subsidiepot
- * opstellen van uniforme landelijke reglementen
- * opleiding en diplomering van muzikanten
- * organisatie van een echt landelijk kampioensconcours.

Limburgse Bond van Tamboerkorpsen

Vele van de schutterijkorpsen zijn aangesloten bij de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen. Deze bond werd in 1961 opgericht omdat er een grote behoefte was aan eenheid in o.a. concoursen - reglementen - subsidiëring - opleiding etc.

Na 32 jaar kan gesteld worden dat de LBT is uitgegroeid tot een grote en volwaardige organisatie, die als enigste in Nederland beschikt over de kennis en organisatie van het drumbandgebeuren in Nederland. Een organisatie waarmee men dan ook in Nederland ernstig rekening houdt. De bond heeft ongeveer 266 muziekkorpsen en ongeveer 60 majorettenkorpsen als lid.

De aangesloten korpsen kunnen met hun problemen bij de bond terecht. Men vindt er in ieder geval een gewillig oor en indien ook maar enigszins mogelijk zal een oplossing gezocht worden. De Bond zorgt verder voor:

- * Opleiding tamboer-maitre cursussen
- * Het houden van muziekexamens
- * Majorettenopleidingen
- * Kadercursussen voor instructeurs
- * Opleidingen voor show
- * Solistenconcoursen voor muzikanten en majoretten
- * Concoursen voor marswedstrijden
- * Podiumconcoursen
- * Limburgse kampioenswedstrijden voor drumbands en voor solisten in de jeugd en 3e divisie.
- * Uitreiken van insignes bij langdurig lidmaatschap

De Limburgse Bond van Tamboerkorpsen (LBT) is aangesloten bij de Stichting Federatie Katholieke Muziekbonden in Nederland en als zodanig ook bij de Stichting Samenwerkende Muziekorganisaties in Nederland (S.M.N.).

Voor de korpsen die nog geen lid zijn van de LBT en meer willen weten over deze bond kan men contact opnemen met de secretaresse: Mevrouw A.M.E. Souren-de Theije, Hokkelenbergstraat 16 6444 AG BRUNSSUM, tel. 045-255817.

Subsidies

Jaarlijks ontvangen alle gemeenten in Nederland via het S.M.N. een subsidie-aanbeveling voor muziekkorpsen. Enquetes hebben uitgezonden dat ruim 70% van de gemeenten zich aan deze aanbeveling geheel of gedeeltelijk houdt. De aangesloten korpsen bij de LBT ontvangen eveneens elk jaar deze subsidie-aanbeveling. Zij zijn dus op de hoogte hoe deze subsidie-aanbeveling in elkaar zit.

Voor 1994 gaat het S.M.N. in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de aanbeveling opstellen.

Ook de OLS-federatie kent een subsidieaanbeveling voor de gemeentebesturen en naar ik meen te weten heeft elke vereniging en elke gemeente deze vorig jaar via de secretaris van de OLS-federatie ontvangen.

Deze subsidie aanbeveling ziet er als volgt uit:

A. Een basisbedrag per schutterrij

Basiskosten bestaande uit:
administratiekosten
kosten schietaccommodatie
kosten schietmaterialen
verzekeringen
af te dragen contributies

B. Bijdrage in de bukskosten

Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 15 jaar voor een buks met een waarde van f 11.000,- stellen wij voor 30% in de kosten van afschrijving te subsidiëren.

C. Bijdrage in kosten uniformen en uitmonsteringen

Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 8 jaar voor uniformen en uitmonsteringen met een gemiddelde waarde van f 1250,- per persoon, stellen wij voor jaarlijks 30% in de kosten van afschrijving te subsidiëren.

D. Bijdrage in de kosten voor deelname en vervoer ten behoeve van bonds - federatie - dekenale en OLS-feesten.

E. Opleidingskosten voor vende- liers en exercitie.

Ons voorstel is 30% te subsidiëren in de kosten van instructeurs en zaalhuur.

Mocht U niet in het bezit zijn van deze subsidie-aanbeveling, dan kunt U deze alsnog opvragen bij de de heer Fried Schrijvers secretaris van de OLS-federatie.

*) Zie LS nummer 19, pagina's 11-12.

DEELNAME EN RESULTATEN SCHUTTERIJ- KORPSEN 1993 (totaal te behalen 360 punten)

Op 17 en 18 april werden de Nederlandse kampioenschappen van het jaar 1992 gehouden. Nederlands kampioen in de 2e Divisie werd Drumband St. Severinus-Grathem met 328 pt.

Op 2 mei werden de Nederlandse Kampioenswedstrijden voor solisten drumbands gehouden over het jaar 1992. Hieraan hebben vele Limburgse solisten deelgenomen ook van onze schutterijen.

Kampioen werden:

2e Divisie-sectie E-a het duo Wendy Maassen en Manuela Bindels van St. Petrus en Paulus-Susteren met 102,5 pt.

2e Divisie-sectie B-a Sanne Teheux St. Martinus-Houthem met 102,5 pt.

1e Divisie-sectie E-b Jolanda Sanders St. Andreas-Melick met 105 pt.

1e Divisie-sectie A-d het duo Bart Voorter en Mark Voermans van St. Paulus-Roggel met 111 pt met lof der jury.

Ere-divisie:

sectie A-b Mark Voermans van St. Paulus-Roggel met 116 pt met lof der jury.

sectie E-b Alice Paulussen van St. Andreas-Melick met 111 pt met lof der jury.

19 september, Maastricht

3e Divisie
Drumband St. Petrus-Kelpen Oler, 274,5 pt 1e prijs

Drumband St. Jacobus-Hunsel, 277,5 pt 1e prijs

Drumband St. Brigida-Noorbeek, 197,5 pt 1e prijs met promotie

1e Divisie

Fluit- en Tamboerkorps St. Hubertus-Kessel, 312,5 pt met promotie

Ere-divisie

Fluit- en Tamboerkorps St. Job-Leuken, 314 pt 1e prijs

26 september, Dieteren

3e Divisie

Drumband St. Gregorius-Illikhoven, 279 pt 1e prijs

Drumband St. Sebastianus-Ell, 276 pt 1e prijs

Lyrakorps St. Andreas-Melick, 283 pt 1e prijs

Drumband St. Matthias-Posterholt, 297 pt 1e prijs met promotie

2e Divisie

Drumband H. Kruis-Grevenbicht, 311 pt 1e prijs met promotie

Klarenkorps St. Paulus-Epen, 295,5 pt met promotie

Ere-divisie

Drumband St. Barbara-Leveroy, 338,5 pt met lof der jury

28 november, Bergen

Limburgse Kampioenswedstrijd

Limburgs kampioen werden:

Klarenkorps St. Paulus-Epen, 308,5 pt

Fluit- en Tamb. korps St. Hubertus-Kessel, 314,5 pt

Fluit- en Tamb. korps St. Job-Leuken, 306 pt

Drumband St. Barbara-Leveroy, 337,5 pt met lof der jury.

Het artikel "De schutterij en de muziek" werd geschreven door Mathieu Kessels.

De heer Kessels stelde bovengestand overzicht samen over de deelname en resultaten van schutterijkorpsen in 1993.

BEKRONING VERDIENSTELIJK PERSOON

Wie dagelijks de krant leest of af en toe een tijdschrift doorneemt, realiseert zich niet altijd hoeveel werk er nodig is geweest om deze publicaties goed te vullen qua inhoud en te zorgen voor een goede lay-out. Van professionele uitgeverij vindt men het immers normaal dat er kwaliteit wordt geleverd.

Verenigingen die een tijdschrift uitgeven, zoals ons Limburgs Schutterstijdschrift, beschikken slechts over vrijwilligers die onbezoldigd medewerking verlenen. Voor onze eindredacteur Wim Pijpers moet het een "sleur" betekenen om 4 maal per jaar weer een interessante kopy aan te leveren bij de drukker. Naast de redactieleden en korrespondenten wordt ons tekst aangevraagd vanuit verschillende hoeken. Eerst en vooral de plaatselijke en overkoepelende schutterijen. Verder ook door heemkundigen en personen die wat te maken hebben met of betrokkenen zijn bij het schuttersgebeuren.

Onze redactie heeft gemeend, na 5 jaar werking, om iemand die niet tot de redactie behoort en geen vaste korrespondent is, te belonen voor zijn bijdragen aan het Limburgs Schutterstijdschrift. Onze keuze is hierbij gevallen op de persoon van Joannes Daamen uit As.

Joannes Daamen werd geboren te Dilsen op 15 april 1922. In 1946 volgde hij 3 jaar kriminologie aan de Rijksuniversiteit te Gent. In 1949 kwam hij in Duitsland terecht waar hij 30 jaar lang in dienst van de Rijkswacht werkte.

Intussen is hij al lang gepensioneerd. Maar Jan ging niet op zijn lauweren rusten! Hij is immers heel actief in verschillende heemkundige kringen:

- sekretaris van de Geschied- en Heemkundige Kring Dilsen, waar hij publiceert in Thilesna 1062, onder andere over de parochie;
- sekretaris van de Kunstkring Arnold Sauwen in Stokkem, waar hij in De Bakeman schreef over de geschiedenis van Stokkem;
- In zijn woonplaats As is hij bestuurslid van de Oudheidkundige en Kulturele Kring Sint Aldegondis As-Niel. Hij is er voorzitter van de redactie. Ook daar publiceerde hij over de parochiale geschiedenis.

Verder is Jan Daamen lid van de Federatie van Geschied- en Heemkundige Kringen van Limburg, van het Verbond voor Heemkunde en thans maakt hij ook deel uit van de stuurgroep "750 jaar stadsrechten Stokkem".

In het Limburgs Schutterstijdschrift vinden wij in het nummer 2 reeds de naam van Joannes Daamen terug: "Laudatio bij het afscheid van Pierre Creemers", dat hij schreef samen met Leo Roosen. Tevens gaf hij in dat nummer zijn visie op het gevoelige thema "De vrouw in de schutterij". Vanaf het nummer 5 publiceerde hij vervolgrekken over de Koninklijke Schutterij Sint Elisabeth-Stokkem, de Stoute Schutten van As en over de Sint Martinusschutterij van Dilsen, een reeks die nu nog voortgezet wordt.

Wij hopen dat er nog meerdere personen in zijn voetsporen zullen treden zodat de redactie kan blijven instaan voor een degelijk en verscheiden Limburgs Schutterstijdschrift.

Graag willen wij dan nu een oorkonde en geschenk overhandigen aan de laureaat. Daar op dit ogenblik de openingsplechtigheid "Stokkem 750 jaar" doorgaat, waar Jan niet kon gemist worden, zal zijn vriend Leo Roosen de prijs in ontvangst nemen, waarvoor wij hem danken.

Werner Smet.

TEKST OP OORKONDE

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift heeft gemeend de Heer Joannes Daamen te huldigen vanwege zijn verdiensten voor het Limburgs Schutterstijdschrift met de navolgende reden:

"De Heer Joannes Daamen heeft met zijn artikelen over het Limburgs Schutterswezen en de schutterijen van Stokkem en Dilsen een belangrijk aandeel geleverd in het aanzien en de ontwikkeling van het Limburgs Schutterstijdschrift"

Gegeven te Maaseik,
15 januari 1994

Namens de redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift
Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Leo Roosen spreekt een dankwoord namens Jan Daamen, nadat Werner Smet zijn voordracht beëindigd heeft.

DE ST. MARTINUSSCHUTTERSILDE(N) VAN DILSEN-DORP (7e vervolg)

De heroprichting van de Sint Martinusschutterij van Dilsen-Dorp in 1949 kende een uitzonderlijke flinke start.

Volgens het kasboek van het jaar 1949 werd gestart met 5.060 fr. Het betrof het lidgeld van 40 leden aan 25 fr. Ereleden betaalden samen 875 fr., een kegelwedstrijd bracht 825 fr. op en de opbrengst van een kienavond bedroeg 2.360 fr. Er waren voor 2.450 fr. onkosten voor het maken van bijlen, een stok voor het vaandel en een rol driekleurig lint voor armbanden.

Heel interessant zijn de jaarlijkse lijsten van uitgaven die dikwijls inlichtingen verschaffen over activiteiten en speciale gebeurtenissen in de schutterij, die elders nergens te vinden zijn. Als voorbeeld nemen we de lijst van uitgaven over het topjaar 1957. In deze lijst wordt voor de eerste keer melding gemaakt van een som ten bedrage van 3.675 fr. betaald als voorschot voor een bestelling kostuums en iets verder in dezelfde lijst nog eens 15.260 fr. zonder nadere specificatie.

Hieruit concluderen wij dat toen de schutterij voor de eerste keer in

uniform is gestoken. Het jaar tevoren werden 32 kepies besteld.

Op 14 september 1957 kwam bericht van het Paleis te Brussel dat de Schutterij "Sint-Martinus" te Dilsen gemachtigd werd de titel van "Koninklijke Maatschappij" te voeren.

Op de foto van de vlag die toen voor het gemeentehuis van de feestvierende "Koninklijke Maatschappij" gemaakt werd, prijkt reeds de koningskroon.

De lijst vermeldt ook de uitgaven van twee posten; een van 585 fr. en een van 435 fr. voor kronen ter gelegenheid van de begrafenis van twee oude schuttenbroeders en ereleden Leopold Peeters en Martinus Jacobs.

Leopold Peeters werd in Dilsen geboren op 5 februari 1896 en overleed er als jonkman op 29 december 1957. Wij treffen de eerste keer zijn naam aan in de schutterslijst van 1914. Hij was meermaals koning en schuttenmeester.

Koninklijke Maatschappij Sint-Martinus Dilsen-Dorp voor het gemeentehuis in september 1957.

Leopold Peeters

Martinus Jacobs werd eveneens in Dilsen geboren op 19 juli 1877 en overleed er de 28 januari 1958. Zijn naam fungeert voor de eerste keer in de schutterslijst van 12 mei 1904. Hij wordt meermaals vermeld als schuttenmeester en koning en in 1921 als keizer. Wij zien hem op de foto (zie: L.S. nummer 21, december 1993, pag. 13) opstappen

Oude kapelanij waar sedert 12 april 1957 de schuttenkamer was geïnstalleerd.

rechts van de koning (man met hoed). Martinus Jacobs zetelde lange tijd in de Dilserse gemeenteraad als eerste schepen.

De schutterij die tot dan haar lokaal had bij herbergier en schatbewaarder Frans Jacobs in de Oude Kerkstraat, nam op 12 april 1957 haar intrek bij herbergier en schatbewaarder Martin Prikken aan de Oude Kerk. Het kasboek maakt hiervan melding in de uitgavelijst van 1956 in volgende vorm: "Rekening gemaakt de 21.8.56. Kas overgenomen van Jacobs Frans aan de schatbewaarder Prikken Martin." Het jaar daarna op 12.4.'57 wordt de verplaatsing en zetten van de schietboom vermeld, onkosten 125 fr.

De ledenlijst in het topjaar 1957 ziet er als uit als volgt:

Prikken Martin
Lantin Pierre
Peymen Mathieu
Quix Albert
Van Esser Hubert
Geyzen Jan
Peeters Leopold
Curvers Jaak
Prikken Pierre
Savelkouls Jan
Savelkouls Mathieu
Dupaire Hubert
Daelemans Theodoor
Caenen Willy
Weytjens Henri
Peeters Jan
Lantin Albert
Jacobs Martin

Van Duren Martin
Janssen Hendrik
Janssen Jozef
Kees Mathieu
Brouns Jan
Bours Jan
Martens Jan
Martens Marinus
Noubours Hubert.

Ook werd een trommelkorps opgericht waarvan deel uitmaakten:

Peymen Mathieu (zoon van lid Peymen Mathieu)
Daelemans Hans
Weytjens Jos
Curvers Sylvain
Martens Hendrik
Prikken Philip
Geelen Albert.

Regelmatig verschijnen in de lijsten van uitgaven onkostenposten voor het trommelkorps: aanschaffen van trommels, trommelvellen en bijhorende. Bij elke uitstap werden de jonge leden van het trommelkorps vereerd met een tractaat. Het zijn weliswaar maar kleine bedragen.

Ook zien wij ieder jaar dezelfde activiteiten plaats vinden, zoals vogelschietdag, schuttemis, afhalen van melboom, Malbroekviering, organisatie van eigen schuttersfeest, uitstappen en deelname aan bevriende schuttersfeesten te Lanklaar, Leut, Meeswijk, Stokkem, bezoeken aan café's van ereleden, tombola, kienavonden, kegelwedstrijden, enz.

Opvallend is dat er weinig wordt deelgenomen aan schietwedstrijden en we vinden nergens sporen van deelname aan een OLS of gelijkaardige activiteiten.

Vanaf 1960 gaat het stilaan bergaf met de schutterij. Het ledenaantal vermindert van jaar tot jaar. Er zijn nog nauwelijks inkomsten en de uitgaven zijn navenant.

In 1966 tekent voorzitter Jean Geyzen de laatste keer het kasboek samen met Theodoor Daelemans (koning) en Prikken Martin, secretaris. Vanaf 1966 houdt alle activiteit op en betalen nog 9 leden het jaarlijks lidgeld. Het kasboek is vanaf 1967 een voorbeeld van hoe het niet mag zijn.

Om niet het koningszilver en bijhorende schuttersplaten te moeten inleveren (het reglement wil dat een schutterij na 30 jaar ophoudt te bestaan, het koningszilver moet inleveren aan het gemeentebestuur) betaalden volgende leden nog het lidgeld tot 1984:

Prikken Martin
Prikken Philip
Prikken Albert
Prikken Jan
Daelemans Theodoor
Daelemans Jos
Opdenakker Gerard
Daemen Edouard
Prikken Pierre.

Volgende leden hebben zich vanaf de heropricting koning geschoten en een koningsplaat geleverd:

Paumen Jozef, koning 1950
Paumen Jozef, koning 1951
Janssen Hubert, koning 1952
Paumen Jozef, koning 1953
Prikken Martin, koning 1954
Weytjens Hendrik, koning 1955
Lantin Jan, koning 1956
Peeters Jan, koning 1956
Peeters Jan, koning 1957
Peeters Jan, koning 1958
Peeters Jan, koning en keizer 1959
Van Esser Hubert, koning 1959
Prikken Martin, koning 1960
Prikken Pierre, koning 1961
Prikken Pierre, koning 1962
Kerkhofs Lambert, koning 1963
Daelemans Theodoor, koning 1964
Daelemans Theodoor, koning 1965.

Volgens het kasboek, dat aanvangt in 1876 en de lijst van de koningen vermeldt sedert 1618, heeft Theodoor Daelemans de eer in 1965 de negentigste en laatste koning te zijn van de schutterij St. Martinus van Dilsen-Dorp.

Na het overlijden van Martinus Prikken op 8 juni 1987, begonnen heel wat oud-Dilsenaren vragen te stellen over het aloude schuttersbezit.

Theodoor Daelemans

Mevrouw H. Prikken-Ramakers overhandigt het koningszilver aan onderhandelaar J. Daamen.

De Geschied- en Heemkundige kring van Dilsen, die als taak heeft het kulturhistorisch erfgoed in eigen gemeente te beschermen en voor de toekomst veilig te stellen, werd om informatie gevraagd. Het kringbestuur nam contact met mevrouw Prikken-Ramakers Helena, die na enig aarzelen op 25 mei 1989 het koningszilver afstond aan de onderhandelaar J. Daamen en G. Haldermans, met de bedoeling het over te dragen aan het gemeentebestuur, hetgeen gebeurde op 26 mei 1989 (Zie ook J. Gerits, L.S. nummer 4, september 1989, pagina 17).

Recent mochten wij ook van mevrouw Prikken-Ramakers het overige materiaal in ontvangst nemen: 19 platen aan zilveren ketting, een vitrine met 22 platen, twee vlaggen, twee registers, een van 1876, een kasboek van 1955, een zestal groepsfoto's en de officiële akte van het paleis te Brussel. Al deze zaken zijn geïnventariseerd en bewaard in het lokaal van de Geschied- en Heemkring, ter beschikking voor wie er belangstelling in heeft voor studie of eindwerk. Indien ooit in Dilsen iemand in het hoofd krijgt de schutterij herop te richten, kan hij steeds terecht bij voornoemde kring. Hiermee zijn wij aan het einde van het eerste hoofdstuk "De Sint-Martinus schuttersgilde(n) van Dilsen-

Dorp. Wij hopen in het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift te beginnen met de historie van de schutterij van Dilsen-Houtissen.

Joannes Daamen.

GELEZEN IN SPORTIMONIUM *

Nobele Orde van de Papegay

Op 6 november j.l. hield de v.z.w. Nobele Orde van de Papegay zijn investituurskapittel in het prestigieuze Kolveniershof te Antwerpen. Op deze plechtigheid werden diverse eretekens en medailles uitgereikt aan verdienstelijke personaliteiten uit het schutterswezen. Zowel uit Nederland, Frans-Vlaanderen als uit Duitsland waren vertegenwoordigers uit de schutterswereld aanwezig.

De 'soevereine orde' ligt in het schuttersmilieu echter zwaar onder vuur. Het feit dat zowel de v.z.w. Conventie der Schutsgilden als de nieuwe v.z.w. Nobele Orde van de papegay de kanselarij van de 'Orde van de Papegay' voor zich opeisen, is niet bevorderlijk voor een goede verstandhouding. Daarbij wordt gebruik gemaakt van hetzelfde logo en huisstijl, wat de verwarring niet alleen voor buitenstaanders compleet maakt. Dat representatieve leden van diverse gilden aanwezig waren en zich lieten lauweren, terwijl heel wat andere genomineerden hun kat stuurden, is het bewijs dat ook insiders verdeeld zijn. Sportmuseum Vlaanderen kan enkel de vrome wens uiten dat de zaak spoedig geklaard wordt, maar heeft voldoende historisch relativeringsvermogen, om te stellen dat dergelijke disputen en deviaties blijkbaar het zuurdesem vormen van het Vlaams verenigingsleven. J. Jaspers, directeur van het Sportmuseum Vlaanderen, gaf op het investituurskapittel een korte lezing over het Sportmuseum, de schutterij en andere volkssporten en wat zij voor elkaar betekenen.

* Sportimonium is de Nieuwsbrief van het Sportmuseum Vlaanderen.

PRESENTATIE JUBILEUMBOEK SCHUTTERIJ ST. SEBASTIANUS-MHEER

Tijdens de jaarlijkse feestavond van schutterij St. Sebastianus uit Mheer, op zaterdag 8 januari, werd het boek over de historie van de schutterij gepresenteerd.

In 1992 herdacht de schutterij het feit dat zij 425 jaar geleden werd opgericht en dit unieke jubileum was de directe aanleiding voor het schrijven van dit boek.

Tijdens een uitvoerige inleiding vergeleek de schrijver Wim Senden de levensloop van de schutterij met de levensloop van een boom. De huidige leden vergeleek hij met de takken en bladeren, waarvan er sommige maar kort aan de boom blijven hangen, maar waarvan er velen uitgroeien tot dikke takken die weer nieuwe vruchten dragen.

De stam van de boom werd vergeleken met de statuten en reglementen, die eeuwenlang in bijna ongewijzigde vorm zijn blijven voortbestaan en die in de loop van de tijd alleen maar groter en dikker zijn geworden.

De meestal onzichtbare wortels van de boom zijn van levensbelang evenals de vaak onzichtbare en onvindbare wortels van een vereniging, zeker van een vereniging van meer dan 4 eeuwen oud. Deze wortels nu, de levensaders van de "boom" schutterij, heeft de schrijver proberen bloot te leggen in zijn boek.

Het eerste exemplaar van het prachtig ogende boek werd aangeboden aan de burgemeester van de

Burgemeester P. van Hassel.

gemeente Margraten (waartoe het kerkdorp Mheer sinds de herindelings behoord), de heer P. van Hassel. In zijn dankwoord memoreerde de burgemeester dat een van zijn familieleden 40 jaar hoofdmans van een schuttersgilde in het Brabantse is geweest en dat de historie van gilden en schutterijen zeer veel overeenkomsten vertonen.

Pastoor Gijsselaers, als vertegenwoordiger van het geestelijk gezag in de parochie Mheer, kreeg ook een exemplaar aangeboden, evenals de beschermheer van de schutterij baron de Loë en de erevoorzitter van de schutterij de heer Sjeng Senden.

Pastoor H. Gijsselaers.

Op de voorpagina van het jubileumboek staat een vierkleurenfoto van het glas-in-lood raam met een afbeelding van de patroonheilige van de schutterij St. Sebastianus, dat zich bevindt in de plaatselijke parochiekerk (zie ook de voorpagina van dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift).

In een aantal hoofdstukken wordt het ontstaan en de ontwikkeling van diverse onderdelen binnen de schutterij geschetst zoals de uniformering, de gebruikte wapens, de muziek en welke rangen er door de eeuwen heen in gebruik waren.

Ook de diverse tradities en gebruiken, zoals het koningsvogelschieten en het "päölke-howwe", komen uitgebreid aan de orde.

Baron D. de Loë.

Bij gebrek aan geschreven bronnen is de zilverschat van de schutterij een onmisbare bron van informatie en dan met name de koningsschilden. Vaak zijn dit de enige bewijsstukken van het bestaan van de schutterij in vroeger eeuwen en de koningsschilden worden dan ook uitgebreid behandeld. Een lijst van koningen van schutterij St. Sebastianus completeert dit hoofdstuk.

Wat genealogen ook interessant zullen vinden is een complete ledenlijst uit het begin van de achttiende eeuw.

Dat het pad van een keizer niet altijd over rozen gaat bewijst het desbetreffende hoofdstuk. Een van deze keizers moest zijn gelijk zelfs halen bij de rechter!

Het boek eindigt met een overzicht in vogelvlucht van de laatste halve eeuw vanaf de heroprichting in 1936.

Van deze tijd zijn natuurlijk de meeste geschreven berichten bewaard gebleven, maar hieruit blijkt tevens dat het de schutterij niet altijd voor de wind is gegaan.

Het feit dat de schutterij nu een boek uitgeeft bewijst echter dat zij nog springlevend is, ook nog na 425 jaar!

Het boek telt 108 pagina's, maar het had (volgens de schrijver in zijn inleiding) acht maal zo dik kunnen zijn als er over de gehele periode van het bestaan van de schutterij evenveel gegevens bewaard zouden zijn gebleven als over de laatste halve eeuw.

Ondanks deze handicap is de schrijver er in geslaagd een interessant boek samen te stellen dat op een prettige en leesbare manier geschreven is en verlucht met maar liefst 85 foto's.

Het boek is een uitgave van schutterij St. Sebastianus-Mheer en kan voor de prijs van f 19,50 besteld worden bij de schrijver; Wim Senden, Op 't Hövelke 6 te Mheer, tel. 04457-2250.

DE MAASTRICHTSE SCHUTTERS BEWAKEN DE OPSTANDIGE MENIGTE OP DE MARKT BIJ DE GROTE OPROER VAN 1539 – door Luc Wolters –

Inleiding

In 1539 barstte te Maastricht een groot oproer los naar aanleiding van een diepgaande partijstrijd. Deze strijd was het gevolg van het verzet van de Maasstad tegen de centralisatie-politiek van Karel V.

De Spaanse keizer trachtte zijn hele rijk, dat een enorme omvang had, meer en meer vanuit één punt te besturen. Ten tijde van keizer Karels pogingen had elke streek haar eigen rechtspraak en de inwoners waren dikwijls zeer gehecht aan hun privileges en koesterden hun opvattingen over erfrecht, landverpachting en over hoe te straffen.

De Maastrichtse reactie op de centralisatiepolitiek

Maastricht had twee heren; de stad werd bestuurd door de hertog van Brabant -dat was toentertijd Karel V- en de prinsbisschop van Luik. Maastricht beriep zich in het verzet tegen Karel V op de oude banden van de stad met het Duitse Rijk. Binnen dit Rijk zou Maastricht een vrij autonome stad kunnen blijven. Door deze band zouden de inwoners tegen een besluit van het Brabants bestuur in beroep kunnen gaan bij het Rijkskamergericht van het Duitse Rijk. Hiermee was het Brabants bestuur van de stad het allerminst eens. Een en ander leidde tot een aantal spraakmakende processen voor het genoemde rechterlijk beroepscollege. De kernvraag was: hoort Maastricht bij Brabant of bij het Duitse Rijk.

Met hulp van de Luikse prins-bisschoppen en de Duitse Rijksdag wist Maastricht haar zelfstandigheid te behouden¹. Het conflict veroorzaakte een diepe tweedracht tussen de inwoners tussen de voor- en tegenstanders van het Brabants bestuur.

De uitbarsting

De tweestrijd uitte zich door een groot oproer tegen vertegenwoordigers van het Brabantse stadsbestuur. De Brabantse schout verloor

door mishandelingen het leven toen hij iemand wilde arresteren. Evenzo werd een burgemeester dood geslagen. En er vielen enige doden meer door de opstandige menigte, die zich manifesteerde op de markt, die de kloosters binnenviel en tal van goederen opeiste of soms zelfs plunderde.

De nieuwe burgemeester en de gezworenen vergaderden en deden alle schutters bij elkaar komen. De schutters moesten de nieuwe eed van trouw zweren.

Maastrichtse schutterijen

De meeste Maastrichtse schuttersgilden waren gezworen van aard. Dat wil zeggen dat de schutters bij het lid worden van de vereniging de eed van trouw moesten afleggen aan de stadsoverheid. De gezworenen schutterijen waren het handboogschuttersgilde St. Sebastiaan (sinds 1408), de oude St. Joris en de jonge St. Anthonius voetboogschutten en tenslotte het handboogschuttersgilde St. Hilarius, dat de eed in 1511 aflegde².

Wanneer zich onraad voordeed, ontbood het stadsbestuur de gezworenen schutters en herinnerde hen aan de gezworene eed. Om terdege op hen te kunnen vertrouwen, diende de schutters vaak alsnog een nieuwe eed van trouw af te leggen en om in de nieuw gerezen problemen de overheid bij te staan.

Gezworenen schutters en het oproer

Toen diezelfde nacht weer onlusten werden verwacht werden schutters op strategische punten geposteed. Ook de kloosters werden goed in de gaten gehouden. De schutters werden door de overheid gevraagd of ze

zich hiervoor met man en macht zouden inzetten.

Wanneer van de oproerige menigte een ernstige dreiging uitging, vormden de schutters een cirkel om zich op deze wijze te kunnen verschanzen. Vijf maal 's nachts en twee maal overdag werd op de markt en bij het Servaasklooster gewaakt met veertig tot vijftig man.

Eén van de belangrijkste oproerkraaiers kon te Wijck gearresteerd worden en werd in de stedelijke gevangenis, genaamd "de Landscroon" in gevangenschap gezet. Om te voorkomen dat hij ontzet werd, moesten op drie plaatsen rond de Landscroon schutters geplaatst worden.

In 1539 verzamelde de oproerige menigte zich op het Vrijthof en plunderde kloosters. Thans is Maastricht de ontmoetingsplaats voor vele politici. De D.D. Stadsschutterij vormde een erewacht bij een conferentie van Staatssecretarissen van Defensie uit vele NAVO-landen.

Provinciaal Militair Commandant Limburg, luitenant-kolonel N.C.S. Vroom, inspecteert samen met Staatssecretaris Frinking de vaandelwacht van de D.D. Maastrichtse Stadsschutterij.

Het getuigenverslag

Eén persoon schreef dit hele relaas op en dankzij hem zijn we thans goed geïnformeerd over de gebeurtenissen toentertijd. Deze persoon, Lens van de Blocquerieën, was een functionaris, die met dit verslag de Brabantse regering in Brussel waarschuwde³. Hij was persoonlijk aanwezig bij het waken op de markt van Maastricht. Hij voegde eraan toe dat er met veertig à vijftig schutters op de markt gewaakt werd "ende stonden daer van eyn uure tot VII uure ende leeden groete kalde". De schuttersdienst gaat lang niet altijd over rozen⁴.

Besluit

Ook het bovenstaande geeft weer een duidelijk voorbeeld van het handelend optreden der schutters. Uiteraard komt het bij een gezworen schutterij vlugger voor, dat zij wordt ingezet om de belangen te verdedigen van de overheid, waaraan zij trouw heeft gezworen. Maar zoals uit eerdere en nog te volgen bijdragen valt te constateren, hebben ook de niet-gezworen schutterijen van het platteland dergelijke acties verricht ten behoeve van de plaatselijke overheid.

1. Voor een gedetailleerdere uitleg zij verwezen naar de dissertatie van J.H.J. Geurts, 'Onsere stad in sulcken ge-dranghe'. Maastricht tussen Brabant en Rijk 1500-1550. (Proefschrift Katholieke Universiteit Nijmegen 1993).
2. J.M. Nuyts, 'De voormalige schuttersgilden te Maastricht.' in: *De Maasgouw*. jg. 14 (1892) 3-4, 67. Het schuttersgilde St. Hilarius hanteerde in 1527 niet meer de handboog, maar toen waren het de busen schutten, hetgeen hetzelfde is als cloveniers of arquebusiers.
3. Geurts, *Maastricht tussen Brabant en Rijk*, 238-247.
4. Egidius Slanghen, *Het markgraafschap Hoensbroeck gevolgd door geschiedkundige aantekeningen over het voormalig land van Valkenburg*. (Maastricht 1859) 150-153, de noot. Dezelfde tekst is leesbaarder gepubliceerd in: Idem, 'Oproer te Maastricht in de maanden September en November 1539.' *De Maasgouw*. jg. 1 (1879) 50-52. Dezelfde tekst staat in het Frans overgezet in: Arnaud Schaepekens, 'Révolte à Maastricht en 1539.' *Messenger des sciences historiques des Arts et de la Bibliographie de Belgique*. (Gent 1863) 471-477. Voor schutten gebruikt hij het woord 'les gardes', zie pag. 475, noot 1.

• KRANTEKOPPEN • KRANTEKOPPEN • KRANT

2 nov Schuttersbond Berg en Dal kan aantal feesten niet aan • Schuttersbond Berg en Dal presenteert veelomvattend reorganisatieplan • 5 nov Schutters krijgen andere plek • 6 nov Tentoonstelling over schutterij in Melick • 8 nov Expositie St. Andreas krijgt een vervolg • 11 nov Receptie damesschutters • 15 nov Schuttersvrouwen gehuldigd • 18 nov Marketentstertreffen in Sittard • 19 nov OLS-Koningsbosch nu ook op video • 20 nov Marketentstertreffen in Sittard • 22 nov Derde internationale marketentstertreffen in Sittard • Bevroren stokbrood, maar ijsvrije jenever • Parade schutterij in plaats van receptie en enveloppen • Sint Rosa viert lustrum 'anders' • 23 nov Advies aan Raad van State: er komt te veel lood in de grond • VROM wil sluiting van schietterrein in Baexem • Adviseur Raad van State wil schietbaan sluiten • 24 nov Schietboom vernield • 4 dec Eligiusfeest in Schinveld • 6 dec Kerst-actie damescomité schutterij Grevenbicht • 8 dec Uitspraak Raad van State: Schutterij uit Baexem: geen kogelvanger verplicht • Schutterij Baexem mag schieten zonder kogelvanger • Huldiging jubilarissen schutterij St. Oda • 9 dec Niet noemen lood door RvS belangrijke uitspraak • Kogelvanger hoeft van Raad van State niet • Lei Stals: Het zou omme-zwaai kunnen zijn • 10 dec Limburgse schutters verdeeld: Vrouwen blijven buitenspel bij schuttersbond Eendracht • 11 dec Open dag schutterij Susteren • 14 dec Raad

van State vernietigt vergunning St. Jan-Baexem • Schietverbod voor schutterij • RvS: geen kogelvanger Baexem • Rabobank: vijf mille voor feest Akkermansgilde • 15 dec Boek over schutterij van Mheer • 16 dec Bestuurslid van schuttersfederatie uit onvrede weg • Secretaris Gorissen uit schuttersfederatie • Schuttersboek Mheer verschenen • 18 dec Koninginneschieten in Slenaken • 24 dec Schuttersdag in Maaseik • 27 dec OLS-dank in Koningsbosch • Grubbenvorster schutterij houdt tijdens de nachtmis de kerk droog • Schutterij in Urmond • 28 dec Vrouw centraal in schuttersblad • 29 dec Laatste loodjes Koningsbosch • Laatste loodjes Boesjer OLS • Voorbereidingen ZLF 1994 in volle gang • 30 dec Derde kwartaal '93: schippers, schutters en 'n nieuwe bisschop • Schuttersdag voor beide Limburgen • 2 jan Schutterij St. Joseph 1886 bedankt Koningsbosch • 4 jan Voorbereidingen Zuidlimburgs Federatiefeest in volle gang • Clublokaal St. Anna rijp voor de sloop • Merumse schutterij de wanhoop nabij • 9 jan Eerste Schuttersdag in Maaseik moet traditie worden • 12 jan Eerste Limburgse Schuttersdag in Maaseik • Belangstelling voor schutterijen neemt toe • 17 jan Redactie jubilerend schutterijtijdschrift 'een staat in de staat' • 18 jan Receptie schutterij St. Matthias • Diamanten jubilarissen schutterij Beesel • 24 jan eedbroeders • 25 jan Vier Beeselse broers twee eeuwen schutter • Elf nieuwe Eedbroeders •

VOORDRACHT JOS GERITS

Het Gebeurde in Stokkem. Treurspel in één deel (naar we hopen), opgevoerd tijdens de receptie van schutterij St. Elisabeth Stokkem, bij gelegenheid van het winnen van het OLS 1993. Door Jos Gerits¹⁾, geschreven in het Spaubeeks dialect.

Klop, klop, klop....Hellep...

Op ein van die zeldzaam dreug zondigmörges in de letste augustes, besjlote de vrouw en ich om d'r mit de fiets op oet te trekke. Zonger dudelijk doel, pedaleerde ver van Sjpaubik, via Gelaen, nao de Maas-kant en kaome oeteindelik in Berg aan de Maas oet.

'Wètste wat', zag de vrouw, 'veer gaon 'ns de päöl euver. Dat is weer 'ns get angesj.' Toen höb ich mer net gedaon es of ich dao allang neet mieë gewaes wor, en zeen veer mit 't vaer vertrokke.

In Stokkem höbbe veer ein rust-paus ingelas, en net toen veer de fits sjtalde, haorde ver opins get vraems:

Klop, klop, klop...

Veer keke om us haen, mer kooste niks zeen. Toen waor 't d'r weer:

Klop, klop, klop...

Omdat veer nog ummer niks sjpecials koosjte zeen, zei ich toen mer:

'Wie is daar??!!'

Es anjtwoord klónk toen ein klein, bang sjtömke dat zag:

'Ich.'

De vrouw en ich keke oos 'ns aan, en vroochte toen:

'Wae is ich??!!'

't Antwoord klonk 'n klein bietje beledigd, mer ummer nog bang:

'Ich ben 't, d'n UM!!'

'D'n Um??', zag ich toen. 'Mer jung, wo zitste???'

'Hië zit ich, in 't cachot!!!'

'In 't cachot!!!', reep ich toen verbaas, 'jung wat deiste dao?? Höbste get oetgesjoeak? Waarste sjtout?'

'Mer nae, niks van dat al', zei den UM, en toen koam ein gans verhoal.

'Jos jung, doe wets neet wie blie ich woar um 't sjpannende verhoal op de Boesch te höbbe euverlaef. Zoa ein ontvoering, wie good ze ouch bedoeld woar, is per sjlót van raekening neet niks. Toen bleek dat ich veur 't ieësj in mien jónk laeve de päöl euver moch. Dat maakde weer vööl good. En toen ich hië in Sjtokkem zo'n sjieke óntvangs kreeg. Zoa vööl luu langs de kantj. Ich dach toen nog, die Belsje, dat zeen gooi luu. Hië krigste ein prachtig joar. Mer wat dachste dat gebeurde? Veer woare noch mer net trük bie 't sjötterslokaal, of ein paar van die sjampëtters dude mich in de greun kis, en zatte mich achter sjlot en grendel. En hië zit ich dan noë. Wo-aan höb ich 't toch verdeend?? Jos, doë wèts toch es geine angere dat ich eine lollige knaap ben, dea de sjpas en 't plezeer van de ganse Auwe Limburger simboliseert. Kèns du mich neet helpe??'

't Woar hart-versjeurend om den Um zoa te hoare kerme. Mer ja, wat kèn ich doon. Ein joar lang is hae te gast bie de sjötte van Sjtokkem en die wille 'm gein koad doon. Ich höb begrepe dat ze de bronze knaap zelfs voor ettelijke miljoene francs höbbe verzekerd. Ze bedoele 't dus good, mer 't kump waal belabberd euver. Ich zou de sjötte doarum ein veursjtjel wille doon:

Roop ein nuu functie in 't laeve. Maak eine versjtenjige sjöt 'Chartermeeester van de Auwe Limburger'. Loat dem ein gans joar euver d'n Um wake, op voorwaarde dat hae 'm waal auch euveral mit nump en de luu van de bronze knaap liäet genete, zoals dat door Omroep Limburg en de Brand Bierbrouwerij - es peter en meter - en Teun Roosenburg - es sjöppe van d'n Um - bedoeld is. Es veer dan noadat de nuuje winnaar van 't OLS bekènd is, de sjötte van Sjtokkem kènne complimenteren mit ein geweldijg feeës, en de oorkonde kènne oetreiike, dan zulle veer ouch veur de Chartermeester van d'n UM ein sjpecial attentie höbbe. Ich zou wille veursjtelle dat hae zich doanoa veur 't laeve Chartermeester moag blieve neume. Es de sjötte van Sjtokkem doa mit accoord goan, dan zal ich zörge dat het charter veur eens en veur altied weurt aangepas.

1) Met dank aan de heer Frans Walraven, voorzitter Veldeke Limburg, voor zijn adviezen betreffende de spelling.

Mores van de Chartermeester van de 'Oude Limburger'

D'n Um, dat wil zeggen de 'Oude Limburger' die door kunstenaar Teun Moosenburg uit Oost-Maarland werd vormgegeven, is een vrolijke heerschappij. Hij houdt evenveel van schutters als schutters van schuttersfeesten. Vandaar dat hij erbij hoort én erbij wil zijn.

Om dit in goede orde mogelijk te maken, is bij deze loffelijk en eervol bepaald dat Hubert Scheepers, buksmeester van schutterij St. Elisabeth Stokkem, tot aan de overdracht van d'n Um aan de winnaar van het OES 1994, zal optreden als Chartermeester van de 'Oude Limburger' 1993. Zulks onder voorwaarden dat hij de volgende mores of wetten naar eer en geweten zal eerbiedigen:

- * De chartermeester ziet erop toe dat zijn vereniging het 'Charter van de 'Oude Limburger' naleeft.
- * Hij doet dit onder andere door de procedures, zoals beschreven in het draaiboek van de 'Oude Limburger', te bestuderen en tot uitvoering te brengen.
- * Zijn speciale aandacht is daarbij vooral gericht op het tonen en bewaken van d'n Um bij elke gelegenheid, zowel officiële alsook inofficiële, waarbij zijn vereniging gedurende 'hun jaar van het OES' acte de présence geeft.

Hierbij zij nadrukkelijk opgemerkt dat het geenszins de bedoeling is dat d'n Um als een breekbaar kleinood wordt behandeld, integendeel. Hij is er mede voor gemaakt om aangeraakt en bewonderd te worden.

- * Wanneer de Chartermeester zich op een adequate wijze van zijn taken heeft gekweten, zal hij hiervoor worden onderscheiden. Hij mag zich dan onder andere tot in lengte van dagen Chartermeester van de 'Oude Limburger' 1993 blijven noemen.

Alsdus voorgelezen en ondertekend te Maaseik, d.d. 15 januari 1994.

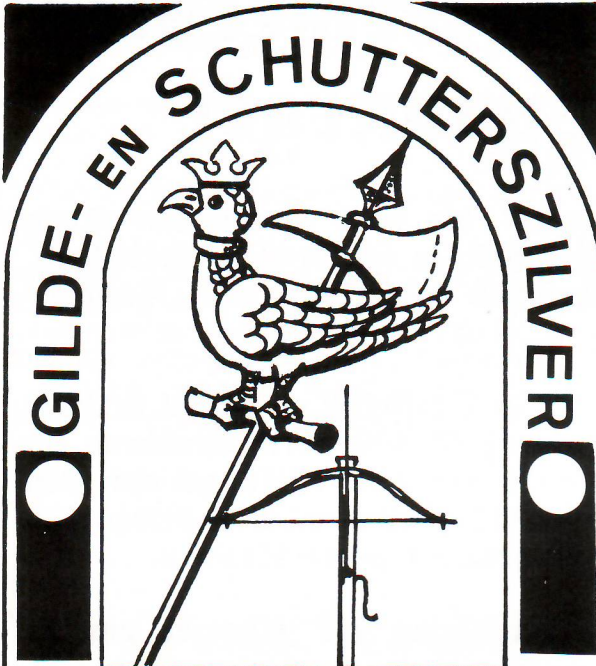
De president van de OES-federatie,
L. Stals

De voorzitter van schutterij St. Elisabeth,
J. Ulrichs

De Chartermeester van de 'Oude Limburger' 1993,
Hubert Scheepers

Namens de Brand Bierbroutverij bv,
M. Jaminon

Namens Omroep Limburg,
A. Poell

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 04920 - 50792
 FAX 04920 - 22269

Nog steeds fabriceren wij de alom bekende Drummen Buksen voor zeer aantrekkelijke prijzen in de calibers 12 en 16.

Ook verkrijgbaar toebehoren zoals:

- * Slaghoedjes van diverse merken zoals: Hirtenberger, Fiocchii, CCI, Federal, etc.
- * Kruitsoorten: TP 103, Vectan BA 10, tegen zeer scherpe prijzen.
- * Hulzen in calibers 12 en 16 precisie gegarandeerd op 0.01.
- * Scherpe aanbiedingen betreffende weegschalen:

Dillon mechanische weegschaal	f 125,00
Dillon digitale weegschaal	f 575,00
- * Tril- en Draaitrommels voor het schoonmaken van de hulzen v.a. f 325,00
- Granulaat hiervoor - per zak f 39,50

* **VOOR DE WINTERMAANDEN:**

Nieuw of tweede-hands luchtbuksen

- * Luchtbuksen te koop van de merken: Walther, Anschuts, Diana, Feinwerk bouw en Hammerli tegen zeer scherpe prijzen. Eventuele inruil mogelijk.

Fa. Maurice Drummen & Zn.
 Valkenburgerweg 49
 6361 EB NUTH - NEDERLAND
 Tel. 045-241220, Fax 045-245330

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

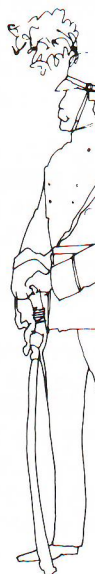
Dit maken wij voor U.

Vraag vrijblijvend offerte.

Maak een afspraak.

**uniformen-
petten-
uitmonsteringen**

BRUSSESESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-217712

LAARZEN LAARZEN LA
 SCHOENEN SCHOENEN
 BATONS BATONS BATO
 POMPONS POMPON
 UNIFORMSCHOENEN
 DANSSCHOENEN DAN
 HISTORISCHE-SCHOEN
 INSTEPSCHOENEN IN
 OVERSCHOENEN OV
 HANDSCHOENEN HAN
 OPERA-OPERETTE-SCI

VAN BEERS B.V.

SCHOENFABRIEK

Mgr. Volkerstr. 33, 5171 JM Kaatsheuvel

Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548

België, BRD, 00-314167-72254

TONEELSCHOENEN

'ALS DE PASTOOR ROEPT, DAN KOMEN WE'

Zo stond op maandag 27 december in het Dagblad van Noord-Limburg te lezen.

Door het sterk gewassen water van de Maas leek het alsof de kerk van Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming in Grubbenvorst op een eiland stond. De voorpelling was dat het water nog meer zou stijgen. Dat was op vrijdag 24 december 1993. Om ongeveer 9.00 uur werd ik op mijn kantoor gebeld door voorzitter Th. Rutten van schutterij St. Jan-Grubbenvorst, die uit hoofde van zijn functie bij de gemeente tevens zitting had in het crisiscentrum. Hij verzocht om medewerking van de leden van de schutterij, omdat op dat moment de kelder en de crypte van de kerk dreigden onder te lopen. Ik ondernam direkt actie.

Eerst belde ik de leden, waarvan ik wist dat ze op dat moment thuis waren. Binnen een half uur waren de eerste leden in de kerk aanwezig en werd het werk van de daar aanwezige leden van het kerkbestuur overgenomen. Ook de overige leden van schutterij St. Jan kwamen later op de dag naar de kerk om hun aandeel in de hulpverlening te leveren. Met vier pompen en drie waterzuigers werd in de kelder van de kerk de gehele dag het 'gevecht' met het water gestreden.

Als de verwarmingsketel zou uitvallen, zouden de kerkgangers het steenkoud hebben tijdens de Nachtmis met Kerstmis. Daarom werd deze belangrijke plaats met man en macht 'verdedigd', terwijl anderen buiten een 'noodbrug' aanlegden van pallets.

Toen het vertrouwde geluid van de kerkklokken door de Kerstnacht klonk, wisten de Grubbenvorstenaars dat de kerk bereikbaar was. Tijdens de avond- en nachtmis konden de kerkgangers via de 'noodbrug' in de kerk komen.

Eenmaal in de kerk aangekomen hoort men gestommel en het gebrul van motoren.

Men kijkt elkaar aan. "Wat is er aan de hand in de verwarmingskelder en in de crypte?". Het antwoord laat niet lang op zich wachten, het zijn de leden van de schutterij die met laarzen aan via de kerk van de ene naar de andere kelder lopen en proberen de kerk warm te houden en het water gelijktijdig buiten te houden.

Tijdens de H. Missen maakte pastoor Ubachs duidelijk dat de kerk droog en warm was, dankzij het harde werken van de leden van de schutterij. Tevens vroeg hij vrijwilligers om mede voor de aflossing te zorgen.

Ook na de nachtmis ging het pompen en zuigen door. Om de twee uur kwamen er drie of vier leden van St. Jan hun medeschutsbroeders aflossen, soms aangevuld met vrijwilligers uit het dorp.

Op eerste Kerstdag werd er nog de gehele dag met drie of vier personen gewerkt. De nacht en de dagen daarna kon het werk gedaan worden met twee personen.

Inmiddels was het water flink gaan zakken en konden de zandzakken buiten de kerk al worden verwijderd, zodat men zich gemakkelijker van de ene naar de andere kelder kon verplaatsen.

Dinsdag 28 december was het water zover gezakt dat 's avonds om 23.00 uur het sein: "water meester" kon worden gegeven.

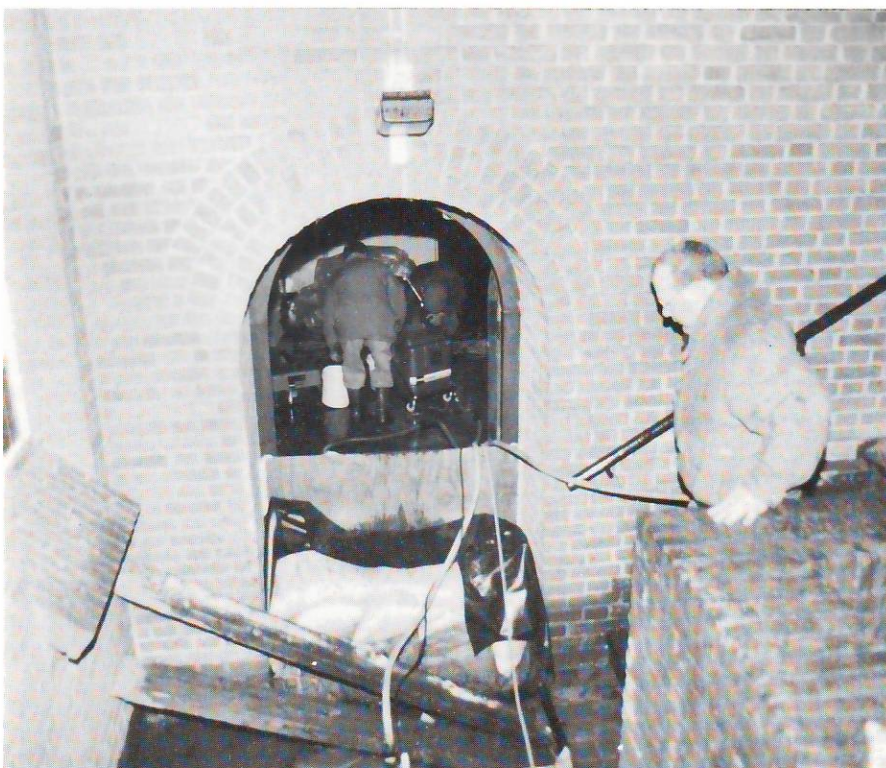
Tijdens deze dagen werd er door Ere-voorzitter Ad van der Vleuten en de sekretaris van schutterij St. Jan steeds gezorgd dat er voldoende leden van St. Jan en vrijwilligers op het rooster stonden zodat er tijdig en voldoende aflossing was. Ad voerde de leiding over zijn schutten vanuit de sacristie.

Ondanks het natte werk en de nachtelijke uren, kon men er ook plezier hebben. Pastoor Ubachs kwam regelmatig poolshoogte nemen.

Zo heeft alles ook z'n leuke kanten of zoals Ad van der Vleuten zou zeggen: 'Als de pastoor weer roept, dan komen we weer!'

J. Sijben, secretaris
Schutterij St. Jan.

Pastoor Ubachs moest heel wat hindernissen nemen om de helpers te kunnen bezoeken.

Limburgs Schutterijen Museum

Tot nader order geldt dat het Limburgs Schutterijen Museum alleen op zaterdag van 14.00 - 17.00 uur geopend is.

Het museum is gelegen aan de Fr. Strouxstraat 7 in Stramproy.

TOESPRAAK LEI STALS

Aangezien er geen geschreven tekst voorhanden was, is de bandopname weergegeven.

Dames en heren schuttersvriendinnen en schuttersvrienden. Ik heb vandaag met de familie een compromis afgesloten, dat komt vaker voor in het schuttersleven. Ik dacht dat het de moeite waard was wat hier vanmiddag in Maaseik gebeurt. Ik vond deze eerste schutterdag belangrijk, ofschoon ik niet goed wist wat mij te doen stond. Een woordje zeggen op de eerste Limburgse Schuttersdag. Ik zal een poging wagen.

Allereerst de mensen van het schutterstijdschrift van harte gefeliciteerd en bedankt! Bedankt voor de inzet die jullie getoond hebben in de afgelopen vijf jaar en hetgeen jullie tot stand hebben gebracht. Gefeliciteerd met vijf jaar Limburgs Schutterstijdschrift. Ook gefeliciteerd met Uw initiatief om deze dag in te richten om in de termen van het land te spreken. Ik denk dat het voor een eerste poging een succes is en dat dit aanleiding is om hier vaker in dezelfde stijl een vervolg aan te geven.

Het Limburgs Schutterstijdschrift

Wij hebben als federatiebestuur, voor zover onze financiële middelen daartoe reiken, mede de uitgaven trachten mogelijk te maken. Wij geven een subsidie en ik moet U zeggen dat dit een van de zeer goede dingen is waarmee wij bevorderen dat het schutterswezen in de beide Limburgen wordt verbreid. Het Schutterstijdschrift is ook geheel onafhankelijk van het Federatiebestuur. Dat acht ik ook nog een voordeel. Het is niet zo dat het Federatiebestuur als spreekbuis het Schutterstijdschrift heeft.

Ook is het de redactie bekend dat niet over ieder artikel het enthousiasme even groot is, maar dat hoeft ook niet. Het is goed dat er van een andere zijde ook eens tegen zaken wordt aangekeken.

Uit mijn vroegere contacten die ik had als politicus met de media weet ik dat als de media het nieuws weergeven het feiten zijn die je moet accepteren. Echter als ze gaan analyseren en ze gaan opiniërende artikelen schrijven, dan komt vaak naar boven dat niet iedereen het daarmee eens is. Maar om elk misverstand te voorkomen, ik spreek hier namens het Fede-

ratiebestuur. We vinden dat het Schutterstijdschrift een niet meer weg te denken zaak is, een niet meer weg te denken element bij al onze activiteiten en we willen er alles aan doen om het zijn voortgang te laten vinden.

Als het met de schutters en het schutterswezen in de beide Limburgen al goed gaat, dan denk ik dat het mede te danken is aan de belangstelling die door de mensen van het Schutterstijdschrift ook is gewekt bij de andere media. Zowel bij de sprekende als de schrijvende pers. Ook dank aan de drukker. Ik begrijp dat hij toch altijd nog aan een vriendenprijs deze uitgave mogelijk maakt.

Wij zijn bezig met iets wat meer dan de moeite waard is om in stand te houden. En als ik dan de geluiden en de belichting van niet-schutters verneem, dan sterkt het mij in de gedachte dat wij met zeer goede zaken bezig zijn.

Binding

Vlak voordat ik president van deze federatie werd, in 1985, moesten wij een jeugdorganisatie ontvangen uit de toenmalige SowjetUnie. Er waren leiders bij en nadat eerst de formele zaken afgehandeld waren, waarin zij van hun zijde vooral de goede dingen van hun paradijs voor ons duidelijk wilden maken, kwam er in het informele gedeelte, toen de leiders enige alcohol tot zich hadden genomen en hun geesten wat flexibeler werden en hun taal ook, de grote problemen van ook de Sowjetstaat naar voren. Het is mij altijd bijgebleven dat een van de mensen die toch bijna gepensioneerd werd en toch niet meer zoveel te verwachten had in het leven, hij was een eind in de zestig, althans in zijn ambtelijke loopbaan, tegen mij zei: "Het grootste probleem wat wij hebben is dat wij een land zijn met honderd culturen en met honderd talen en misschien nog meer, dat door planologen etcetra, technocraten zo U wilt,

OLS-president Lei Stals.

bij elkaar is gebracht en verhuisd is. Men heeft geen binding meer met datgene waar men vandaan komt".

Toen ik een tijd daarna president werd, was dat mede een reden om me in te zetten voor het behoud van het Limburgse schutterswezen. Ik wil U ook nog vertellen dat in een van die bijeenkomsten bij de overheid aan een zeer geleerde heer werd voorgesteld, hoogleraar aan universiteiten; naar ik later begreep op het terrein van de psychologie en de massa-communicatie. Hij vroeg mij of hij eens een Limburgse schuttersmanifestatie kon meemaken. We hebben de man uitgenodigd op het OLS, hem op de ertribune gezet. Twee dagen daarna vond ik een briefje dat hij had gestuurd. Daar schreef hij in: "Dank voor de uitnodiging. Het is zeer verfrissend wat ik in Limburg heb gezien, vergeleken met de grauwhed, de geestelijke afbrokkeling die wij elders ontwaren. Ga hier mee door, het is van groot belang." Dat zijn mede meningen van buitenaf, die de schutters kunnen sterken in het idee dat zij met goede zaken bezig zijn.

Dan zijn er ook nog bewijzen van meer recente aard. Het voor auter, heerd en troon. Voor kerk, gezin en

overheid vrij vertaald is bij de watersnoodramp op plaatsen in de praktijk gebracht. Wij lezen berichten waar mensen van schutterijen toezicht hebben gehouden op have en goed die door anderen verlaten moesten worden.

Als wij dan zeggen dat wij bezig zijn met iets wat de moeite waard is, dan denk ik dat wij als bestuurders ook na moeten denken waar we naar toe moeten.

Elke organisatie van enig niveau op vandaag heeft een beleidsplan. Sommigen zelfs ondersteund met heel veel nota's en tegen-nota's. Het is voor een vrijwilligersorganisatie niet gegeven om die allemaal te produceren. Toch hebben wij enkele zaken waaraan wij aandacht aan moeten schenken als bestuurders van het schutterswezen.

Op de eerste plaats is het zo dat de huidige omvang van het schutterswezen in de beide Limburgen 175 aangesloten verenigingen telt.

Daarbij moeten we bedenken dat er de laatste jaren nogal wat bij zijn gekomen. Er zijn er ook weer enkele verdwenen. Daar komt nog bij dat de materiële inspanning die de schutterijen zich getroosten om mooie uniformen te hebben en goed voor de dag te komen, etc., dat die ook zich steeds meer uitbreiden. Het OLS, het defilé dan zie je ze nog eens op een rij en telkenjare neemt dat toe. Dat betekent dat men erin gelooft en men door wil zetten.

Ook wil ik hier aanstippen, omdat er op de vergaderingen in het voor- en het najaar niet altijd de tijd voor is, dat we ook lid zijn van de Europese Schuttersfederatie. Dat lidmaatschap beperkt zich tot contacten die de president en een andere afgevaardigde hebben met de Europese Federatie. Ik kan U zeggen dat de statuten bij die Europese federatie gewijzigd worden. Echter het element 'christelijk' wil men nadrukkelijk erin behouden. Er zijn enkele stemmen geweest die daar vragen over hebben opgeworpen. Bovendien wil men zich inzetten voor de Europese eenheid, voor zover dat de Europese Federatie daar al iets aan kan doen.

Belangrijk is ook nog dat de Polen, enkele jaren bevrijd van een zware last, gevraagd hebben om met een delegatie te komen, want daar bestaan ook schuttersorganisaties die willen zich zo mogelijk aansluiten.

Nu drie zaken die wij, op weg naar het jaar 2000, als bestuurders zullen tegenkomen.

Dat is allereerst het probleem hoe we onze jeugd kunnen blijven interesseren voor het schutterswezen.

Volgens mij kan dat op diverse manieren. Je kunt proberen ze bij je fluit- en trommelkorps te krijgen of bij de andere muziekinrichtingen die je hebt. Dat zijn de meest geëigende onderdelen, maar hoe houd je die belangstelling gaande? Een ander aspect daarbij is dat ze plaatsen moeten gaan innemen van de ouderen; de plaatsen van de huidige innemen. Toen ik veertig jaar geleden lid werd van een schutterij werd mij ook voorgehouden dat de meeste leden ouderen waren.

Misschien is het ook mogelijk om de jeugd te informeren met bijvoorbeeld lesbrieven. Ik denk dat dit geen onmogelijke opgave is. Wij zullen ons voor de jeugd moeten blijven inzetten, in het bijzonder door respect af te dwingen bij de rest van de gemeenschap.

Een tweede punt, is de vrouw in het schutterswezen. Wij als federatiebestuur willen hieraan zeker niet voorbijgaan. De positie van de vrouw is heel anders dan in de zestiende eeuw, toen hier in deze streken de eerste schutterijen werden opgericht of misschien nog eerder, die is aanmerkelijk gewijzigd. Wij zullen daar rekening mee moeten houden.

Maar het is ook niet zo dat het Federatiebestuur een soort actiegroep gaat worden voor de gelijkberechti-

ging. Wij hebben een federatie te besturen. Wij houden daar rekening mee, en wat heel belangrijk is, niet alle schutterijen en bonden hebben statutair de mogelijkheid qua traditie van vroeger, etcetera om direct een gelijkbetrochte positie voor de vrouw te realiseren. Het zal op weg naar 2000 nog vaak passen en meten zijn. We zullen de zaak moeten veranderen. Wij moeten echter daarbij opletten dat, je kunt het schutterswezen vergelijken met een monumentaal huis wat wij moeten verbouwen, maar niet zodanig aan het werk gaan dat het invalt. Wij zullen daarbij die zaken allemaal in het oog moeten houden. Het is ook niet zo dat het Federatiebestuur of de president bij herhaling worden gebeld door vrouwen die zondig mee willen schieten op het OLS. Dat is echt niet. Die vragen komen vaak van heel andere zijde.

Het laatste punt dat ik hier wil aanhalen is de loodproblematiek. Aanvankelijk dachten wij dat het een Nederlands probleem was, nu blijkt dat er ook in België steeds meer gesproken wordt over het lood en het milieu. Namens het federatiebestuur hebben enkele personen zitting in een overleggroep met de minister van VROM; zij zijn hier actief mee bezig. Het Limburgse schutterswezen zal veel van haar charme verliezen als we moeten schieten op een kogelvanger. Doordat de prijs van een kogelvanger hoog is, vrees ik dat ook veel schutterijen zullen ophouden te bestaan.

Cor Voorter in de rol van dagvoorzitter van de 1^e Schuttersdag.

ONDER DE SCHIETBOOM

St. Sebastiaan- St. Huibrechtslille

Nadat hij zich in 1986, 1988 en 1990 reeds tot koning schoot, werd Bart Ras ook in 1993 koning bij schutterij St. Sebastiaan. Met het 115de schot trof de geboren Lille-naar raak!

Bart stamt uit een schuttersfamilie: 2 broers en zijn vader zijn aangesloten schutters, zijn moeder is marketentster, een zus is de beste schuttersvrouw van 1993 en zijn echtgenote Anita is koningin.

Koningspaar Bart en Anita Ras

In St. Huibrechtslille hoopt men dat Bart ook in 1994 en 1995 wint, zodat hij zich "keizer" kan noemen.

St. Joseph-Waubach

Het afgelopen schuttersseizoen werd gekenmerkt door een eclatant hoogtepunt. Generaal Martin Eppels schoot zich na een enerverende strijd tot koning 1993-94.

Het behalen van het koningschap door Martin betekent dat de schutterij het gehele seizoen haar generaal moet ontberen. D'r Eppels Tien zelf vindt dit niet zo erg. Hij is trots dat hij weer koning is, de laatste keer was hij dit in 1976.

In zijn 32-jarig lidmaatschap heeft Martin een uitstekende staat van

dienst binnen d'r Vereen weten op te bouwen. Ook in de moeilijke jaren (de periode zestig - zeventig) van de schutterij, bleef d'r Eppels Tien zijn schutterij trouw. Sinds meer als 25 jaar voert hij op sublieme wijze het penningmeesterschap.

In 1988 werd hij als schutbroeder opgenomen in de Edele Eedbroederschap van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. Een volgend hoogtepunt kwam in 1991 toen Martin Eppels werd bevorderd tot generaal.

Recent overhandigde Martin Eppels "sjtolz" zijn schutterij een zilveren koningsplaat. Zie foto pagina 39.

Martin Evertz.

St. Oda-Boshoven

Tijdens de feestavond op 4 december werden de heren Ton Vleeshouwers, Jan Litjens en Mart Nies door bondsvoorzitter van Hoef onderscheiden met de zilveren medaille van de OLS-Federatie vanwege hun 25-jarig lidmaatschap van schutterij St. Oda.

Mathieu Kessels, voorzitter district Weert van de L.B.T. reikte aan Sandra Beelen en Melanie Versleyen de FKM-speld uit vanwege hun 10-jarig lidmaatschap.

St. Joseph-Vijlen

Tijdens de feestavond op 30 oktober werd Jac. Schins in de bloemetjes gezet vanwege het feit dat hij reeds 25 jaar penningmeester is. Op ludieke wijze werd door Marion Kusters en Karin Bulles een gedicht opgedragen waarin de kwaliteiten van Jac naar voren kwamen. De hele schutterij hoopt nog vele jaren van de diensten van Jac gebruik te mogen maken.

Op 8 januari vond de jaarvergadering plaats. Uit het jaarverslag van de secretaris bleek dat de vereniging zich in 1993 maar liefst 23 maal naar buiten toe presenteerde met als hoogtepunten de optredens bij kasteel Vaalsbroek, de presentatie van de TVM-wielerploeg en de opnames voor AVRO's sterrenslag.

De promotie naar de A-klas zien we eveneens als een hoogtepunt in 1993. In 1994 kunnen wij ons dan meten met de 'groten' uit onze schuttersbond.

Tijdens de jaarvergadering werd Ger Houben als nieuwe voorzitter gekozen. Ger is sinds 1991 lid van de vereniging als grenadier, lid van de schietploeg en het exercitiepeloton.

Op zondag 20 maart a.s. zal tijdens een H. Mis, b.g.v. het patroonsfeest, het nieuwe vaandel ingezegend worden.

De drie jubilarissen van schutterij St. Oda-Boshoven.

St. Michaël-Doenrade

Oh jee, wat doet tie nou?

Tja, dan loop je zenuwachtig door Maastricht te marcheren en dan gooit je "geleende" tamboermajoor z'n stok de lucht in. Een paar seconden stilte in het fluitkorps was het vervolg. Dit had men nog nooit meegemaakt, maar ja, het was dan ook hun eerste keer. Het is 1993. Schutterij St. Michaël uit Doenrade is weer present op de bondsfeesten.

Nadat men in 1965 voor het laatst officieel had deelgenomen aan een bondsschuttersfeest, herenigden enkele schutters zich in 1982 weer voor schuttersactiviteiten binnen

het dorp. Logischerwijze gaf dit niet de vreugde die men zich er bij voorstelde; men wilde meer. Dit werd de aanleiding voor de 'heropgerichte' schutterij St. Michaël om zich met 46 leden (waarvan al 36 geüniformeerd) sterk in 1993 aan te sluiten bij de schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade.

Dat de groei er nog steeds inzigt, blijkt wel uit het feit dat men er weer 10 nieuwe leden bij heeft gewonnen en een nieuwe koning heeft in de persoon van Piet Smeets. Piet schoot na 8 rondes de vogel aan flarden.

Schutterij en fluitkorps St. Michaël uit Doenrade meldt zich weer present.

De 7 vrouwelijke leden spelen hun rol in het fluitkorps. Het bestuur van de schutterij had er ook geen bezwaar tegen als de dames mee zouden lopen als geweerdruager of als tamboer. De muziek probeert men onder de knie te krijgen met Louis Swelzen en Zef Strijthagen. Ook de bordjesdrager leert trommelen hoewel hij thans alle aandacht nodig heeft om de carnavalscepter te zwaaien.

In het Italiaans-klinkende Bennely (een combinatie van Ben en Nelly) houdt de schutterij haar bijeenkomsten.

Het jaar 1996 zal voor schutterij St. Michaël-Doenrade een bijzonder jaar worden, want dan organiseert de vereniging haar eerste schuttersfeest en twee jaar later hoopt men dan weer een groot feest te geven ter ere van het 150-jarig bestaan van schutterij St. Michaël-Doenrade.

Yvonne Van de Wall.

Moderator Maessen

Enkele maanden geleden werd vicaris-generaal Mgr. René Maessen door bisschop Wiertz van Roermond benoemd tot pastoor van de H. Stephanusparochie in Stevensweert. Onze moderator zal beide functies in deeltijd gaan vervullen. Bij de installatie op 12 december werd de nieuwe herder ingehaald door o.a. schuttersgilde St. Rochus.

Limburgs Schutterstijdschrift

Als correspondent voor de schuttersbond Maas en Kempen begroeten we Frank Craemers. Frank is auteur-journalist, afkomstig van Kinrooi maar thans woonachtig in Lummen. Frank heeft reeds zitting in de redactie van het blad Golfforum.

Als correspondent voor de schuttersbond Juliana begroeten we Mat Nellen. Mat is PR-man en journalist. We kennen hem tevens van de vele verslaggevingen die hij verzorgt voor Omroep Limburg.

Wij wensen beide correspondenten veel succes met hun taak.

De adressen van beide heren vindt U in de redactie-colofon op de laatste pagina.

St. Joseph-Sweikhuizen

Goh, wat erg.
Dit kan ons nu nooit overkomen.

Nee, een overstroming zal in Sweikhuizen nooit voorkomen, maar daarom kan men zich de ellende wel indenken.

Dus toen op oudejaarsdag de schutterij kwam collecteren trok men de beurs dan ook gretig. Samen met Pastoor Thewessen haalde de schutterij ruim fl 3500,- op. Dit bedrag is inmiddels gestort op giro 777.

Maurice Haan.

Maurice Haan, dikke tromslager van onze schutterij is uitgeroepen tot prins van Carnavalsvereniging De Sijwenskes in Sweikhuizen.

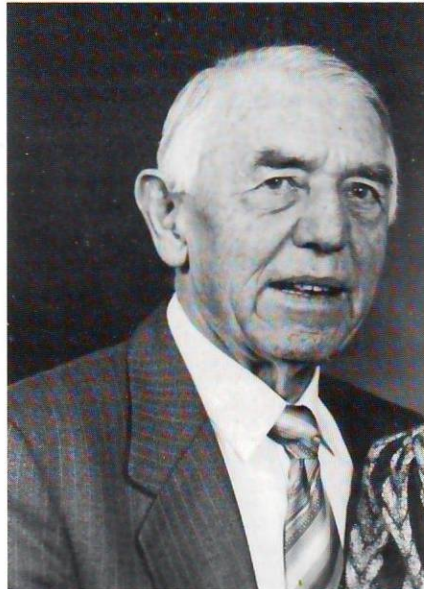
Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen

Op 9 januari nam Jos Collaris de taak over van commandant. Jos neemt de taak over van May Kuijpers, die 35 jaar commandant is geweest.

Op 20 februari legde May Kuijpers de belofte af op het vaandel en werd daarna ingezegend als generaal. May volgt Albert Collaris op, die om gezondheidsredenen deze taak niet langer kan vervullen. Albert was maar liefst 47 jaar lid, waarvan 37 jaar generaal.

St. Anna-Maasbree

Tijdens de jaarvergadering van schutterij St. Anna uit Maasbree op zondag 23 januari j.l. werd aftredend voorzitter Graad Linssen benoemd tot erevoorzitter. De bijna 81-jarige (!!) erevoorzitter heeft mede aan de wieg gestaan van de heroprichting van schutterij St. Anna, die momenteel zo'n 60 leden telt.

Graad Linssen

Graad Linssen, die al meer dan 65 jaar (!!) actief is in het Limburgse Schutterswereldje, was ook jarenlang o.a. bestuurslid van de schuttersbond Juliana en de dekenale bond Helden. Momenteel is Graad Linssen nog bestuurslid van de dekenale bond Helden, maar bij de komende vergadering van de dekenale bond Helden zal Graad Linssen aftreden. De kerngezonde, zeer energieke erevoorzitter Graad Linssen is als voorzitter van schutterij St. Anna opgevolgd door secretaris Dré Timmermans. Schutterij St. Anna zal dit jaar overigens op de derde zondag in september - zondag 18 september- het dekenale schuttersfeest van de dekenale bond Helden organiseren. Het secretariaat van schutterij St. Anna is overgegaan in de handen van Mat Nellen.

Schuttersbond Juliana

Voortaan kunnen de 21 schutterijen, die lid van schuttersbond Juliana zijn, hun kopij kwijt bij onze cor-

respondent Mat Nellen. Mat Nellen, die in het dagelijkse leven als hoofdredacteur is verbonden aan de nieuwsbladen Midden-Limburg en Op den Baum in Noord-Limburg en als freelance medewerker is verbonden aan de sportredactie van Omroep Limburg, is ook bereid om naar uw vereniging toe te komen voor een eventuele reportage. Zijn adres is: Mat Nellen, Larikspad 9 5993 XT Maasbree tel. 04765-1626. Fax 04760-71980.

St. Sebastianus-Spekholzerheide

Schuttersleven van J. van Gelderen.

Als 18-jarige ontmoette Jacob in 1946 een meisje dat thans zijn vrouw is. Doordat zijn toekomstige schoonvader, Pierre Degens, reeds jaren actief lid was van schutterij St. Sebastianus, restte Jacob niets anders dan ook lid te worden. Na twee jaar als soldaat te hebben meegelopen, werd hij bevorderd tot guide. In 1956 werd Jacob voor de eerste keer koning. Twee jaar later steeg hij weer een trapje op de 'schuttersladder' en kreeg hij de officierssterren. Ook als het er donker uitzag bleef hij zijn vereniging steeds trouw.

In de volgende jaren schoot Jacob zich nog eens tot koning. In 1972 braken voor hem de gouden tijden aan, want in een tijdsbestek van 5 jaar schoot hij zich 3 keer tot koning en mocht hij zich (volgens de statuten van onze schutterij) met

Jacob van Gelderen.

zijn vrouw Annie het eerste keizerspaar van schutterij St. Sebastianus-Spekholzerheide noemen. Menigmaal won het keizerspaar een eerste prijs.

In 1976 nam Jacob de functie van penningmeester op zich en zien we dat de schutterij met sprongen vooruit gaat. Men slaagt er in om een nieuwe schutterswei te bemachtigen. Dankzij de grote steun en goede samenwerking met de gemeente Kerkrade beschikt de schutterij thans over een prachtige accommodatie.

Bij zijn 40-jarig lidmaatschap ontving Jacob de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en de gouden OLS-medaille.

Zijn mooiste herinneringen uit zijn schuttersleven zijn de koningstitels, het 100-jarig bestaan van de schutterij, zijn keizertitel en het behalen van het kampioenschap van de schuttersbond Berg en Dal in 1987 te Noorbeek met het zestal.

Op 23 januari werd Jacob van Gelderen opgenomen als schutbroeder in de Edele Eedbroederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

J.J.C.C. Sijstermans.

St. Sebastianus-Voerendaal

De heer Richard de Haan is vanwege zijn vele verdiensten binnen onze vereniging (40 jaar lid, officier, reserve-commandant, lid van de exercitieploeg, organisator van de wekelijkse kienavonden) en binnen het schutterswezen (jurylid, opleiding exercitie) op voordracht van het bestuur opgenomen in de Edele Eedbroederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

In 1994 viert de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus haar 450-jarig jubileum. In dat kader zullen er gespreid over het jaar een reeks van jubileum-activiteiten plaatsvinden. De nadruk ligt echter op het weekend van 12 juni. Tijdens dit weekend vinden o.a. de jubileumreceptie, de presentatie van de nieuwe uniformen en instrumenten en de inzegening van het nieuwe vaandel plaats.

Huub Lindelauf.

St. Sebastianus-Eys

De heer J. Ortmans uit Simpelveld werd bij gelegenheid van het patroonsfeest van de H. Sebastianus 1994 gehuldigd in verband met het feit, dat hij 25 jaar schutter is. Vier jaar was hij lid van schutterij St. George-Simpelveld en al eenentwintig jaar loopt hij mee in de gelederen van schutterij St. Sebastianus Eys.

Het geschiedenisboek van Schutterij St. Sebastianus-Eys

Naar aanleiding van het 475-jarig jubileumfeest in 1992 is een geschiedenisboek geschreven over de jarige schutterij St. Sebastianus-Eys. Hier is enige jaren aan gewerkt. Historicus-lid Luc Wolters nam deze taak voor z'n rekening. Het jubileumboek werd geschreven in het kader van een stage aan de Rijksuniversiteit Leiden.

De presentatie van dit boek vond plaats op 25 februari. Bij die gelegenheid werden de eerste exemplaren aangeboden aan prof.dr. S. Groenveld van de Leidse universiteit, pastoor dr. A. Kurrus van Eys en burgemeester W. Janssen van Wittem. In het volgende nummer zal hierop uitvoerig worden ingegaan.

Het boek kan worden besteld bij de voorzitter van de schutterij B. Grooten, Grachtstraat 31 te Eys (tel.: 04451-1836). De kosten bedragen f 17,50 per exemplaar. Het rekeningnummer om dit bedrag op over te maken is: Rabobank Simpelveld/Eys nr. 14.75.79.562 ten name van Schutterij St. Sebastianus-Eys. Let wel: indien het boek moet worden toegezonden komen hier nog eens f 5,- portokosten bij. Een boekbespreking volgt in het komende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift.

't Zandakker Gilde-Venray

Op 25 januari heeft schutter Henk de Klein van schutterij 't Zandakker Gilde St. Jan uit handen van prins Tenny I de orde van 't Häöltere Pölleke (Houten paaltje) gekregen. Carnavalsvereniging De Piëlhaas heeft de 'onderscheiding' in het leven geroepen voor de Venrayenaar die in het afgelopen jaar de grootste blunder heeft gemaakt.

Henk de Klein, pas geleden nog gehuldigd als beste oefenschutter van schutterij St. Jan voor het schuttersseizoen 1993, kreeg de 'onderscheiding' omdat hij tijdens het OLS in Koningsbosch de Venrayse schutterij al na één minuut naar huis stuurde door als eerste schutter bij het allereerste schot te missen.

St. Sebastianus-Margraten

Een nieuw geluid in Margraten. De drumband van onze schutterij, die reeds jaren uitkomt in de eredivisie, werd afgelopen winter "omgebouwd" tot een jachthoornkorps. Het typische militaire klaroengeschal krijgt nu een beetje meer "body" door de toevoeging van vier jachthoorns en twee es-bassen die erg veel op sousafoons lijken. Hierdoor krijgt men tevens de beschikking over een grotere repertoirekeuze.

Tijdens de Eucharistieviering, die traditiegetrouw voorafgaat aan onze jaarvergadering op 20 januari (St. Sebastianus), werden de nieuwe instrumenten ingezegend door Pastoor Janssen. Bij deze gelegenheid werden een viertal nieuwe marsen ten gehore gebracht.

In de jaarvergadering werden veel waardevolle woorden gesproken in de richting van de drumband, de instructeur, maar ook naar de muziekcommissie.

Ook de leden van de schietploeg werd in de hulde betrokken, omdat ze in 1993 bij de eerste tien eindigden op het OLS. Na vernieuwing en herstel van het schietmateriaal konden de resultaten niet uitblijven.

Nu de drumband en de schietploeg weer up to date zijn, kunnen bestuur en leden zich gaan concentreren op hun grootste wens namelijk de aanschaf van nieuwe uniformen voor het 70 leden tellende Margratense korps.

Als dit nummer van het L.S. verschijnt is reeds een uniformencommissie geïnstalleerd dat bestaat uit mensen van onze schutterij, het damescomité en mensen uit de Margratense gemeenschap.

Tijdens de jaarlijkse feestavond op 19 maart a.s. zullen de volgende schuttersvrienden gehuldigd worden:

Joep Lemmerlijn, 60 jaar actief lid. Geweerdrager tot en met 1969. Een van de zes die het OLS in 1953 naar Margraten haalde. Nog

steeds actief in de schietploeg. Vanaf 1990 is hij erelid.

Hub Bessems, 40 jaar lid. Tot 1982 tamboer in de drumband en vanaf 1982 officier.

Pierre Bessems, 40 jaar lid. Tot 1973 tamboer daarna tot 1990 klaroen en bas geblazen in de drumband. Vanaf 1990 officier.

Sjo Steijns, 40 jaar lid. Tot 1965 tamboer, daarna tot 1974 klaroenblazer in de drumband. Vanaf 1974 officier.

Huub in de Braek, 40 jaar lid. Na 1 jaar geweerdruager te zijn geweest is hij tot 1973 vlaggendruager geweest, waarna hij om gezondheidsredenen vanaf 1973 ongeuniformeerd lid is.

Huub Janssen, 25 jaar lid. Als tamboer bij de jeugdrunderband en sinds 1976 als tamboer bij de drumband. Hij is tevens reserve-tambourmaître.

Walter Weusten, 25 jaar lid. Vanaf 1969 geweerdruager tot 1984. Wegens omstandigheden vanaf 1984 ongeuniformeerd lid. Vanaf die tijd is hij lid van het kiencomité namens de schutterij.

St. Sebastiaan-Schimmert

Tijdens de dag van de Sebastiaansviering werden vijf leden opgenomen in het Eregilde van onze vereniging. Dit waren: M. Gijzen, officier; P. Bemelmans, generaal; F. Moonen, officier en tevens koning 1993; L. Goossens, officier en M. Raeven, officier.

Het Eregilde van schutterij St. Sebastiaan-Schimmert bestaat uit personen die verdienstelijk zijn geweest of nog zijn voor onze schutterij.

OLS-1994

Met een daverend schot uit het bekende kanon van schutterij St. Elisabeth-Stokkem, opende burgemeester Ramakers van Dilsen-Stokkem op 28 januari j.l. het schuttersjaar 1994 en tevens de organisatie van het OLS-1994.

De stuurgroep van het OLS-1994 maakte van de gelegenheid gebruik om het logo van het OLS-1994 officieel te onthullen. De onthulling mocht de enige vrouw uit de stuurgroep (Helène De Groot) verrichten.

Helène de Groot.

Uit zeer goed ingelichte bronnen hebben wij vernomen dat Chartermeester Hubert Scheepers van schutterij St. Elisabeth-Stokkem zijn taak bijzonder serieus neemt. De redactie van het L.S. is namelijk in het bezit gekomen van een foto waarop de eerste Chartermeester in bed ligt samen met ... de Um.

Dagblad Het Volk berichtte ons al op 17 januari dat als Hubert naar de WC moet, zijn vrouw op de 'Um' past.

Op 18 juni zal de BRT tijdens haar TV-uitzending 'Vlaanderen vakantieland' uitgebreid aandacht besteden aan het OLS. Tevens zal de aandacht gevestigd worden op het OLS-1994 in Stokkem.

Het OLS-1994 kan met recht gaan spreken van een Maas-overschrijdend schuttersfeest. Omdat het grote aantal bezoekers dat vanuit Nederland het OLS komt bezoeken per auto grote verkeers- en parkeerproblemen zou opleveren, werd de stichting SAS voor advies gevraagd. De oplossing die werd voorgesteld kan waarschijnlijk verwezenlijkt worden dankzij de verdere bemiddeling van de Provinciaal Militair Commandant in Limburg, Luitenant-Kolonel N.C.S. Vroom. Nederlandse geniesoldaten zullen enkele dagen vóór het OLS een pontonbrug leggen in de Maas tussen Berg aan de Maas en Stokkem.

Dankzij dit grandioze gebaar van de Koninklijke Landmacht kunnen de Nederlandse bezoekers hun auto in Nederland parkeren, vervolgens over de Maas te wandelen en in België het OLS-Feest bezoeken.

Burgemeester Ramakers van Dilsen heeft reeds met zijn collega uit Stein contact opgenomen met het verzoek de verkeersstroom aan de oostzijde van de Maas in goede banen te leiden op de gedenkwaardige 3e juli 1994.

Orde van de Rode Leeuw

De Orde van de Rode Leeuw, of zoals de Orde voluit heet, De Eedle Eedbroederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus, zal binnenkort een aftakking krijgen naar Duitsland.

In mei zullen Grootmeester Leo Jans en Moderator Mgr. René Maessen een bezoek brengen aan Neheim, de plaats waar de Duitse versie van de investituur van de Orde in de toekomst zal worden voltrokken, om de afrondende besprekingen te voeren.

Al jaren was het een doorn in het oog van veel Limburgse schutters om te moeten toezien dat mensen die geen verdiensten hadden voor het Limburgse Schutterswezen werden opgenomen in de Orde van de Rode Leeuw, nota bene vaak zelfs als officier.

Leo Jans: "Overigens konden en kunnen ook mensen opgenomen worden in de Orde van de Rode leeuw die niet zijn aangesloten bij de OLS-Federatie. Te denken valt in dit verband aan bijvoorbeeld leden van Limburgse schutterijen die schieten met de kruisboog, handboog, voetboog of andere vormen van schutterijen".

St. Landricus-Echt

Schutterij St. Landricus wil een nieuwe dimensie toevoegen aan de viering van de jaarlijkse feestdag van haar patroon. In de toekomst zal de schutterij steeds op 17 april een bezoek brengen aan de plaats Zinnik in België, de plaats waar de voornaamste relieken worden bewaard van de H. Landricus.

Eendracht Maakt Macht-Ooy Zevenaar

Deze schutterij viert van 12 t/m 15 mei haar eeuwfeest op grootse wijze. Opgericht als folkloristische en cultuur-historische vereniging organiseerde zij reeds vele schuttersconcouren en het Landjuweel voor Gelderse schutterijen in 1982. E.M.M. nam ook deel aan de Europese SchuttersTreffens in Valkenburg en Genk.

Voor de viering van het eeuwfeest heeft een commissie kosten noch moeite gespaard om er een onvergetelijk feest van te maken. Op 12 mei (hemelvaartsdag) zijn er schietwedstrijden. Op 14 mei zullen de nieuwe uniformen worden aangeboden. De zondag wordt begonnen met een pontificale hoogmis, gecelebreerd door Kardinaal Simonis, daarna staat een internationaal schutterstreffen op het programma met o.a. een optocht, diverse wedstrijden hand- en kruisboogschieten, koning- en koninginneschieten. Daarnaast zijn er nog tal van andere evenementen.

Iedere deelnemende schutterij ontvangt een herinneringsmedaille. Voor verdere inlichtingen kunt U terecht bij Henk Staring, tel. 08360-23850.

St. Aldegundisfeesten

Van 28 mei tot en met 5 juni worden in Buggenum de internationale St. Aldegundisfeesten georganiseerd.

Maar liefst 54 delegaties, uit de 54 plaatsen in Nederland, Duitsland, België, Luxemburg en Frankrijk die een kerk of kapel hebben die toegewijd is aan de H. Aldegundis, zullen hieraan deelnemen.

Op 29 mei zal bisschop Frans Wiertz een H. Mis opdragen en 's middags zullen tijdens een om-

gang (Heiligdomsvaart) de relieken van de H. Aldegundis worden meegevoerd. De tijd en de betekenis van de H. Aldegundis wordt in de rondgang uitgebeeld door groepen en wagens. Ook de Buggenumse schutterij zal in de stoet meetrokken.

Tijdens de Internationale Aldegundisfeesten zal een tentoonstelling gehouden worden van alle culturele voorwerpen (beelden, monstransen, kelken, etc.) en relieken van de H. Aldegundis afkomstig uit de 54 plaatsen.

Aldegundis werd in 630 geboren in Cousolre (Noord-Frankrijk) als kind uit het adellijk geslacht van Henegouwen. Omdat haar ouders haar wilden uithuwelijken, vluchtte Aldegundis naar een plek in de omgeving en stichtte daar later een klooster. Rond het klooster ontstond later de plaats Maubeuge. In 684 stierf Aldegundis in dit klooster aan borstkanker.

Aldegundis is de eerste vrouwelijke heilige, niet-martelares. De H. Aldegundis wordt ook wel eens de vrouwelijke tegenhanger genoemd van de H. Martinus omdat de plaatsen waar de H. Aldegundis vereerd wordt, eveneens plaatsen zijn die onder Frankische invloed stonden en te vinden zijn in het Rijn-Moeselgebied en langs de Maas.

De H. Aldegundis wordt vereerd vanwege haar doorzettingsvermogen en is de patrones tegen de kanker.

Blindendag in Sweikhuizen

De H. Odilia, waar de kerk van Sweikhuizen haar naam aan te danken heeft, is de patroonheilige van de blinden en de slechtzienden. Van heinde en verre komen op 18 juni a.s. de mensen naar ons dorp. De mensen worden afgehaald door schutterij St. Joseph-Sweikhuizen en begeleid naar de kerk.

1e Nationale koningsvogelschieten

De Kgl St. Stephanus Schützengesellschaft uit Walhorn heeft de eer om op 14 augustus het eerste Nationale Belgische Koningsvogelschieten te mogen organiseren.

Op 2 oktober 1993 werd in Genk besloten tot dit Nationale Schuttersfeest. Doel van dit schuttersfeest is om het saamhorigheidsgevoel van de belgische schutters, uit de drie taalgebieden, te verstevigen.

Voor verdere informatie kan men terecht bij het secretariaat Ketteniserstraße 16 in B-4711 Walhorn.

Te koop

Een Tim-tom trio trom, een dubbele bongo, 10 Olympic marstrommen. Alles in prima staat. Prijs n.o.t.k. bij Schuttersgilde St. Sebastianus-Sevenum. Tel 04767-2983.

Orde van de Rode Leeuw

Tijdens een pontificale hoogmis op 23 januari in de St. Willibrorduskerk te Stramproy, werden tijdens de jaarlijkse inverstituur de navolgende personen opgenomen als schutbroeder of officier in de Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus.

Opgenomen als schutbroeder:

Wiel Bongers (66) van St. Lucie-Nederweert.
Pierre Geelen (69) van St. Antonius-Slek Echt
Jacob van Gelderen (65) van St. Sebastianus-Spekholzerheide

Jan Graus (71) van St. Rochus-Stevensweert
Richard de Haan (67) van St. Sebastianus-Voerendaal
Albert van de Kop (48) van St. Nicolaas-Heythuysen
May Kuijpers (51) van Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen
Michel Moors (63) van St. Dionysius-Opoeteren
Jac Vergoossen (69) van St. Michaël-Ool

Opgenomen als officier:

Mr. Math Grootjans (65) Jurylid OLS en bond St. Gerardus

Dr. Jan de Vries (62) erelid St. Laurentius-Spaubeek en Medisch begeleider OLS-1991

Schutterskoningen

Martin Eppels van St. Joseph-Waubach

Aad v.d. Ploeg St. Lambertus-Neeritter

Bart Ras St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille.

Recent overhandigde Martin Eppels "sjtolz" zijn schutterij bovenstaande zilveren koningsplaat.

WIJ GEDENKEN

Ger Rutten, oud-voorzitter en erelid van St. Hubertus-Schaesberg. Overleden op 8 november op 66-jarige leeftijd.

Sjeng Dieteren, ere-bestuurslid van St. Lambertus-Broeksittard. Overleden op 21 november in de leeftijd van 73 jaar.

Har Killaars, lid van St. Barbara-Reuver. Overleden op 13 januari in de leeftijd van 60 jaar.

Johan Niels, 37 jaar lid van St. Hubertus-Schaesberg. Overleden op 16 januari in de leeftijd van 59 jaar.

Tjeu Verheesen, lid en oud-bestuurslid van St. Martinus-Linne. Overleden op 17 januari in de leeftijd van 80 jaar.

Sjra Schuren, 64 jaar lid St. Martinus-Linne. Overleden in de leeftijd van 84 jaar.

Jan Vries, 33 jaar lid van St. Oda-Boshoven. Overleden op 11 februari in de leeftijd van 73 jaar.

Ton Claessens, lid van St. Sebastianus-Laar. Overleden op 11 februari in de leeftijd van 56 jaar.

Sjaak Lijnen, 67 jaar lid van St. Stephanus-Dieteren. Overleden op 11 februari in de leeftijd van 85 jaar.

Raymond Cornelissen, lid van St. Margaretha-Ittervoort. Overleden op 17 februari op de leeftijd van bijna 16 jaar.

Joan Linssen, meer dan 10 jaar lid van St. Nicolaas-Susteren. Overleden op 21 februari op 30-jarige leeftijd.

In memoriam Tjeu Coolen

Op 17 november 1993 overleed toch nog vrij plotseling op 78-jarige leeftijd J.M. (Tjeu) Coolen, in leven ere-voorzitter en generaal van Schuttersgilde St. Rochus-Stevensweert. Op zaterdag 20 november heeft het gilde, tijdens een stijlvolle plechtige Eucharistieviering, afscheid genomen van Ome Tjeu, zoals hij algemeen genoemd werd onder zijn schuttersvrienden.

Een opsomming geven van de vele verdiensten voor het schuttersgilde van Ome Tjeu is bijna ondoenlijk. Bovendien zou dit al gauw leiden tot een aaneenrijging van superlatieven.

Ome Tjeu was een van de mensen die in 1946 besloten om de tot dan toe rustende schutterij weer opnieuw op te richten. Vanaf dat eerste moment tot aan zijn overlijden is hij steeds lid gebleven van het gilde. Daarbij heeft hij vooral door zijn daden blijk gegeven van zijn grenzeloze liefde voor het schutterswezen in het algemeen en voor "zijn" gilde in het bijzonder. Het schuttersgilde was zijn lust en zijn leven.

Van 1946 tot 1971 is hij commandant geweest van het gilde, terwijl hij van 1946 tot 1986 lid was van het bestuur. Het meest bekend is hij toch wel vanwege zijn functie als voorzitter van St. Rochus. Deze taak heeft hij van 1964 tot 1986 met veel verve vervuld. Na zijn aftreden als voorzitter, i.v.m. zijn hoge leeftijd, heeft het gilde hem geëerd met de titel van ere-voorzitter. Ook mag niet onvermeld blijven dat hij tot zijn dood met veel flair de functie van generaal uitoefende. Ondanks zijn hoge leeftijd was hij in deze hoedanigheid steeds present op feesten en andere festiviteiten van het gilde.

Voor zijn verdiensten heeft Ome Tjeu vele onderscheidingen ontvangen. Bijzonder trots was hij op zijn benoeming als Schutbroeder van de Edele Eedbroederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Het gilde zal "zijn" ome Tjeu en zijn vele verdiensten niet gemakkelijk vergeten. Zijn echtgenote en kinderen wensen wij veel sterkte toe om dit grote verlies te verwerken. Ome Tjeu bedankt.

Dat hij moge rusten in vrede!

Schuttersgilde St. Rochus-Stevensweert,
W. Hendricks, secretaris.

Orde van de Rode Leeuw

Tijdens een pontificale hoogmis op 23 januari in de St. Willibrorduskerk te Stramproy, werden tijdens de jaarlijkse inverstituur de navolgende personen opgenomen als schutbroeder of officier in de Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus.

Opgenomen als schutbroeder:

Wiel Bongers (66) van St. Lucie-Nederweert.
Pierre Geelen (69) van St. Antonius-Slek Echt
Jacob van Gelderen (65) van St. Sebastianus-Spekholzerheide

Jan Graus (71) van St. Rochus-Stevensweert
Richard de Haan (67) van St. Sebastianus-Voerendaal
Albert van de Kop (48) van St. Nicolaas-Heythuysen
May Kuijpers (51) van Kon. Wilhelmina-Nieuwenhagen
Michel Moors (63) van St. Dionysius-Opoeteren
Jac Vergoossen (69) van St. Michaël-Ool

Opgenomen als officier:

Mr. Math Grootjans (65) Jurylid OLS en bond St. Gerardus

Dr. Jan de Vries (62) erelid St. Laurentius-Spaubeek en Medisch begeleider OLS-1991

Schutterskoningen

Martin Eppels van St. Joseph-Waubach

Aad v.d. Ploeg St. Lambertus-Neeritter

Bart Ras St. Sebastiaan-St. Huijbrechtsslille.

Recent overhandigde Martin Eppels "sjtolz" zijn schutterij bovenstaande zilveren koningsplaat.

WIJ GEDENKEN

Ger Rutten, oud-voorzitter en erelid van St. Hubertus-Schaesberg. Overleden op 8 november op 66-jarige leeftijd.

Sjeng Dieteren, ere-bestuurslid van St. Lambertus-Broeksittard. Overleden op 21 november in de leeftijd van 73 jaar.

Har Killaars, lid van St. Barbara-Reuver. Overleden op 13 januari in de leeftijd van 60 jaar.

Johan Niels, 37 jaar lid van St. Hubertus-Schaesberg. Overleden op 16 januari in de leeftijd van 59 jaar.

Tjeu Verheesen, lid en oud-bestuurslid van St. Martinus-Linne. Overleden op 17 januari in de leeftijd van 80 jaar.

Sjra Schuren, 64 jaar lid St. Martinus-Linne. Overleden in de leeftijd van 84 jaar.

Jan Vries, 33 jaar lid van St. Oda-Boshoven. Overleden op 11 februari in de leeftijd van 73 jaar.

Ton Claessens, lid van St. Sebastianus-Laar. Overleden op 11 februari in de leeftijd van 56 jaar.

Sjaak Lijnen, 67 jaar lid van St. Stephanus-Dieteren. Overleden op 11 februari in de leeftijd van 85 jaar.

Raymond Cornelissen, lid van St. Margaretha-Ittervoort. Overleden op 17 februari op de leeftijd van bijna 16 jaar.

Joan Linssen, meer dan 10 jaar lid van St. Nicolaas-Susteren. Overleden op 21 februari op 30-jarige leeftijd.

In memoriam Tjeu Coolen

Op 17 november 1993 overleed toch nog vrij plotseling op 78-jarige leeftijd J.M. (Tjeu) Coolen, in leven ere-voorzitter en generaal van Schuttersgilde St. Rochus-Stevensweert. Op zaterdag 20 november heeft het gilde, tijdens een stijlvolle plechtige Eucharistieviering, afscheid genomen van Ome Tjeu, zoals hij algemeen genoemd werd onder zijn schuttersvrienden.

Een opsomming geven van de vele verdiensten voor het schuttersgilde van Ome Tjeu is bijna ondoenlijk. Bovendien zou dit al gauw leiden tot een aaneenrijging van superlatieven.

Ome Tjeu was een van de mensen die in 1946 besloten om de tot dan toe rustende schutterij weer opnieuw op te richten. Vanaf dat eerste moment tot aan zijn overlijden is hij steeds lid gebleven van het gilde. Daarbij heeft hij vooral door zijn daden blijk gegeven van zijn grenzeloze liefde voor het schutterswezen in het algemeen en voor "zijn" gilde in het bijzonder. Het schuttersgilde was zijn lust en zijn leven.

Van 1946 tot 1971 is hij commandant geweest van het gilde, terwijl hij van 1946 tot 1986 lid was van het bestuur. Het meest bekend is hij toch wel vanwege zijn functie als voorzitter van St. Rochus. Deze taak heeft hij van 1964 tot 1986 met veel verve vervuld. Na zijn aftreden als voorzitter, i.v.m. zijn hoge leeftijd, heeft het gilde hem geëerd met de titel van ere-voorzitter. Ook mag niet onvermeld blijven dat hij tot zijn dood met veel flair de functie van generaal uitoefende. Ondanks zijn hoge leeftijd was hij in deze hoedanigheid steeds present op feesten en andere festiviteiten van het gilde.

Voor zijn verdiensten heeft Ome Tjeu vele onderscheidingen ontvangen. Bijzonder trots was hij op zijn benoeming als Schutbroeder van de Edele Eedbroederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Het gilde zal "zijn" ome Tjeu en zijn vele verdiensten niet gemakkelijk vergeten. Zijn echtgenote en kinderen wensen wij veel sterkte toe om dit grote verlies te verwerken. Ome Tjeu bedankt.

Dat hij moge rusten in vrede!

Schuttersgilde St. Rochus-Stevensweert,
W. Hendricks, secretaris.

EERSTE LUSTRUM VAN HET LIMBURGS SCHUTTERS- TIJDSCHRIFT

Op 17 december 1988 verscheen nummer een van het Limburgs Schutterstijdschrift -een fenomeen- Want Wim, pas een jaar secretaris van de S.A.S. was zeer verbaasd dat er geen schutterstijdschrift was.

Als hoofdredakteur van "De Limburgse Jager", vond hij dat maar niets en zeer mager. Voortvarend als hij was verzamelde hij meteen een groep redacteuren om zich heen.

Stuk voor stuk mannen van formaat. Drie zelfs met een doctoraat. In het begin was er wat tegenspoed, de verenigingsbestuurders deden het niet goed.

Maar gaandeweg kwam het blad in meer gezinnen en de abonnementen stroomden binnen. De balans van het eerste jaar stond nog in het rood, maar het Schutterstijdschrift was nog lang niet dood.

In het tweede jaar was het al gerenomeerd en door de schutterswereld gewaardeerd. Het is zo interessant, goed verzorgd en gedegen dat het een bestaansrecht heeft verkregen.

Als je terugblijkt op de laatste vijf jaren, is het goed geweest ondanks alle bezwaren. Wim en alle redactieleden gaat zo door, dan gaat het Schutterstijdschrift nooit teloor.

EFFEL

Maaseik, 15 januari 1994

Stuurgroep Gilde der
Marketentsters en Zoetelaarsters.

INHOUDSOPGAVE

<i>Artikel</i>	<i>pag.</i>
Colofon + voorwoord	1
Toespraak senator Maurice Didden	2
Dit keer was het goed raak! Watersnood 1993	3
Uit het marketentstermandje	4
Schutterijen tussen uitdaging en traditie	5
La cantinière du régiment (3)	6
De Normencommissie	8
Schutterij als burgerwacht	11
Het arsenaal van de wereld	12
Toespraak Wim Pijpers	13
Adreswijzigingen	14
3e Marketentstertreffen te Sittard	15
De schutterij en de muziek (2)	15
Deelname en resultaten schutterijkorpsen 1993	18
Bekroning verdienstelijk persoon	19
De St. Martinusschuttersgilde(n) van Dilsen (7)	20
Gelezen in Sportimonium	22
Presentatie jubileumboek St. Sebastianus-Mheer	23
Maastrichtse schutters bewaken de opstandige menigte op de markt bij grote oproer van 1539	24
Krantekoppen	25
Voordracht Jos Gerits	26
Als de pastoor roept, dan komen we	29
Toespraak Lei Stals	30
Onder de schietboom	32
Wij feliciteren	38
Wij gedenken	39
Eerste lustrum van Limburgs Schutterstijdschrift	40
Inhoudsopgave	40
Redactie en correspondenten	40

Bijlagen: Folder Limburgs Museum + Schuttersagenda 1994

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers, Brouwerslaan 25, 6093 GG Heythuysen; Tel. 04749-2868, fax 077-891490.
- ★ Schuttersbonden Berg en Dal, St. Gerardus-Amstenrade en Zuid-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jos Gerits, Soppestraat 12, 6176 AM Spaubeek; Tel. 04493-2296, fax 04493-5548.
- ★ Schuttersbonden Eendracht Maakt Macht en Juliana: Piet Hermans, Hegstraat 13, 6001 EW Weert; Tel. 04950-44548.
- ★ Schuttersbonden De Maasvallei en Maas & Kempen: Werner Smet, Breeërsteenweg 124, 3640 Kinrooi; Tel. 089-563132.
- ★ Schuttersbond Eendracht Born-Echt en Midden-Limburgse Schuttersbond: Drs. Jean Walraven, Borgeind 21, 6041 AP Roermond; Tel. 04750-18124.
- ★ Correspondent schuttersbond Berg en Dal: Vacant.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Cor Voorter, Maj. Evanslaan 1, 6114 KR Susteren; Tel. 04499-1539.
- ★ Correspondent schuttersbond Eendracht Maakt Macht: Vacant.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade: Yvonne van de Wall, Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen; Tel. 046-755123.
- ★ Correspondent schuttersbond Juliana: Mat Nellen, Larikspad 9, 5993 XT Maasbree; Tel. 04765-1626, fax 04760-71980.
- ★ Correspondent schuttersbond Maas en Kempen: Frank Craemers, Golfweg 1, 3560 Lummen; Tel. 013-531126.
- ★ Correspondent schuttersbond De Maasvallei: Vacant.
- ★ Correspondent Midden-Limburgse SchuttersBond: Vacant.
- ★ Correspondent Z.L.S.B.: Fred Louwen, Baron de Selysstraat 15, 6301 JZ Valkenburg; Tel. 04406-42322.

HENDRIK
VAN DER PUTTEN

SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE
HERLAAD APP.

Zwartbroekstraat 28
Roermond
Telefoon 04750-30688

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214, 6136 AE Sittard
Telefoon: 046-528899 – Telefax: 046-528900

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's, slachtofferhulp,
verkeerszaken, letselschades, schaderegeling met verzekering-
maatschappijen en contacten met Duitse en Belgische advocaten.

drukkerij sinds 1935
LIMBURGSCHE POST ^B ✓

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL)
Postbus 5033
6097 ZG Beegden (NL)
Telefoon 04747-1651
Telefax 04747-2891

Lid Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen KVGGO
Lid Vereniging Produktbewaking Grafische Industrie VPGI
Lid Sectie van Producenten van Beveiligd Drukwerk

UITLIJNEN BALANCEREN MONTAGE SPORTVELGEN

.....
ALLE BEKENDE MERKEN BANDEN DIREKT UIT
VOORRAAD LEVERBAAR

Bandenspecialist

KICKEN b.v.

VOERENDAAL
Valkenburgerweg 41
Tel. 045 - 751700

MAASTRICHT
Bemelerweg 90
Tel. 043 - 621515

TEGELEN
Kaldenkerkerweg 96
Tel. 077 - 733433

SITTARD
Bergerweg 59
Tel. 046 - 510707

WATERS

Voor vaandels, vendels,
vlaggen en gilde attributen.

Ook voor vendel-, natuur-
en kunstzijde kunt U bij ons
terecht.

Joke Willigers

Zand 33
5721 SM Asten (Liessel)

Bezoek na telefonische
afspraken 04934-2568

LIMBURGSE BERSPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
KONINGSPAAR